

ВІСНИК THE HERALD

-VISNYK

Свобода народам!
Свобода людині!

Спільно - політичний місячник

З М І С Т

Я. Стецько — Їх Еміненції Кир Йосифові Сліпому, Верховному Архієпископові Митрополитові Української Католицької Церкви, Ватикан	2
Д-р М. Кушнір — Пекучі і засадничі проблеми дня	3
Я. Стецько — Київ проти Москви	7
Юрій Тис-Крохмалюк — Китай — нова атомово потуга	12
Ст. Галамай — Епістемологія проти матеріалізму	14
Іван Левадний — Незламний український патріот	17
Д-р Петро Мірчук — Основний політичний клич	20
** — Вказує правдивий шлях	22
П. Д-ий — Хто такі „Гості з України“?	23
Літописець — Молодотурки	24
Юрій Тис — Проза Зенона Тарнавського	25
Аркан Пчхи — Про самого себе	28
М. Т. — Чому Хрущов атакував Стецька?	29
Заява в справі совєтських висланників	31
Новий Відділ ООЧСУ	31

ОРГАНІЗАЦІЯ
ОБОРОНИ
ЧОТИРЬОХ
СВОБІД
УКРАЇНИ

Немає української родини без української книгозбірні!

Немає української книгозбірні без видань ООЧСУ!

ПРОГОЛОШУЄМО ВИПРОДАЖ КНИЖОК ЗА ГОТІВКУ

Е. Маланок: Illustrissimus Dominus Maze- ра — тло і постать, стор. 32	0.50	В. Січинський: Крим (історичний нарис), стор. 31	0.25
Е. Маланок: Малоросійство, стор. 36	0.50	П. Мірчук: З мого духа печаттю (25- ліття ОУН), стор. 30	0.25
Е. Маланок: До проблеми большевизму, стор. 82	1.00	П. Мірчук: Відродження української ідеї, стор. 63	0.50
Е. Маланок: Нариси з історії нашої куль- тури, стор. 80	0.50	П. Мірчук: Під покров Богородиці (свя- то УПА), стор. 32	0.25
Е. Маланок: Остання весна — (поезія) стор. 104	1.50	П. Мірчук: Українська визвольна справа і українська еміграція	1.00
*† Історія Русів, стор. 346	3.00	С. Збараський: Крути, стор. 104	1.00
Д. Донцов: Підстави нашої політики, стор. 210	2.75	Г. Косинка: Фавст з Поділля, стор. 95	1.00
Д. Донцов: Правда прадідів великих, стор. 95	0.50	П. Савчук: Гетьман Мазепа	2.00
О. Оглоблин: Гетьман Іван Мазепа та йо- го доба, стор. 410	6.00	П. Савчук: Ідея і любов (драма на 3 дії)	0.50
О. Оглоблин: Думки про Хмельничину	1.00	П. Савчук: Чотирьох з мільйонів (тра- гедія на 5 дій)	1.00
О. Оглоблин: Українсько-московська уго- да, стор. 100	0.50	П. Савчук: Облога замку (мелодрама на 5 дій)	1.00
О. Оглоблин: Хмельниччина і українська державність, стор. 24	0.25	М. Островерха: На закруті, стор. 142	2.00
О. Оглоблин: Думки про сучасну україн- ську історіографію, стор. 87	1.50	М. Островерха: Великий Василіянин, стор. 48	0.50
А. Книжинський: На дні СРСР, стор. 232	2.75	М. Островерха: Гомін з далека, стор. 127	1.50
У. Самчук: Чого не гоїть вогонь (роман) стор. 288	3.75	О. Бабій: Повстанці (поема), стор. 180	2.00
Ф. Одрач: Щебетун (повість), стор. 294	2.50	О. Запорожець: В одвічній боротьбі стор. 370	2.00
Т. Ерем: Советський акваріум, стор. 142	0.50	М. Чубатий: Княжа Русь-Україна та ви- никнення трьох східнослов'янських націй	2.50
Л. Старицька-Черняхівська: Останній сніг, стор. 44	0.50	Хосе Ортега: Бунт мас	2.00
Л. Старицька-Черняхівська: Іван Мазепа, стор. 154	1.25	Вадим Лесич: Кам'яні луни	1.50
М. Щербак: Багаття (лірика), стор. 64	0.75		
М. Щербак: Шлях у вічність, стор. 29	0.25		
В. Гришко: Панславизм в советській істо- ріографії і політиці, стор. 37	0.25		
В. Кравців: Людина і воєк (сл. п. Р. Шу- хевича-Чупринки), стор. 31	0.25		
РІЧНИКИ „ВІСНИКА” за 1960, 1961, 1962 1963, 1964 (тверда оправа)	6.00		
Е. Ляхович: Перевірка наших позицій, стор. 15	0.15		
Е. Ляхович: Форма і зміст українських змагань	2.50		

АНГЛОМОВНІ ВИДАННЯ

Le Vasseur De Beauplan: A Description of Ukraine	3.00
N. Chirovsky: The Economic Factors in the Growth of Russia	3.75
N. Chirovsky: Old Ukraine	7.00

Замовлення висилати на адресу:

V I S N Y K
P. O. Box 304, Cooper Station
New York 3, N. Y.

ОРГАНІЗУЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ „ВІСНИКА”! ВИРІВНЮЙТЕ ЗАДОВЖЕННЯ!

ВІСНИК

ПЕРВОІЄРАРХ ЙОСИФ СЛІПІЙ, ВЕРХОВНИЙ АРХИЄПИСКОП І КАРДИНАЛ

ІХ ЕМІНЕНЦІЇ

КАРДИНАЛОВІ КИР ЙОСИФОВІ СЛПОМУ, ВЕРХОВНОМУ АРХІЄПИСКОПОВІ
МИТРОПОЛИТОВІ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ,

В А Т И К А Н

Нью Йорк, 25 січня 1965 р.

Ваша Еміненціє!

З приводу підвищення Вас, Високопреосвященніший Владико, Первоієрарше нашої Католицької Церкви, до гідности Кардинала Святішим Отцем, Римським Папою Павлом VI, прошу ласкаво прийняти найкращі побажання і вислови моєї найглибшої пошани.

Українська спільнота на чужині, а тим більше на Рідних Землях, радіє з належного їй вшанування Апостольською Столицею нашої мученицької Католицької Церкви через вшанування її Первоієрарха.

Ми, українські націоналісти-революціонери, які спільно з Вами, Еміненціє, відновлювали Українську Державність у червні 1941 року, що її також благословляли Слуга Божий Митрополит Кир Андрей і Митрополит Української Автокефальної Православної Церкви Полікарп, і які понесли за захист цього ідеалу з рук німецьких окупантів, а згодом з рук московських безбожників незчисленні жертви, вміємо цінити твердість, мужність, самопосяту і передусім незламну віру у перемогу Христа і України, яка допомогла Вам, Еміненціє, видержати знущання і тортури збоку безбожницького московського режиму.

Український народ гордий зі свого Великого Сина, Первоієрарха Кир Йосифа, який став світочем християнства своїм мучеництвом — і символом незламного духа української нації в боротьбі з царством Антихриста — Москвою.

Як останній член Бюра Проводу всієї ОУН — після геройської смерти сл. п. генерала Романа Шухевича-Чупринки і сл. п. Провідника Степана Бандери — уважаю за свій обов'язок підкреслити, що єдність національної і християнської ідей в організованій революційною

“VISNYK” — “THE HERALD”

Published by Organization for Defense of Four
Freedoms for Ukraine, Inc.

Monthly except July and August when bimonthly.
Second class postage paid at General Post Office,
New York, N. Y.

Board of Editors

Address: P. O. Box 304, Cooper Station,
New York 3, N. Y.

ОУН визвольній боротьбі скріплятиметься і поглиблюватиметься, бо єдино, спираючися на героїчні християнські і національні елементи, є можлива остаточна перемога Києва над безбожницькою антинаціональною Москвою.

Доцінюючи вшанування через Вашу Найдостойнішу Особу нашої мученицької Церкви Римським Папою, ми сподіваємося, що незабаром прийде чергове рішення Святішого Отця про створення Українського Католицького Патріярхату, очолюваного Вами, Еміненціє, чим наша Католицька Церква як цілість отримає належне їй місце у Вселенській Католицькій Церкві, поруч уже існуючих східних католицьких Патріярхатів, голови яких стали водночас кардиналами, останнім рішенням Святішого Отця.

Це буде рівночасно черговим кроком до інституційного наближення нашої Церкви до Православної Церкви і дальшою базою для акції об'єднання наших обох Церков, що стане з волі Божої, і у висліді шляхетних зусиль наших Владик обох віровизнань і вірних для добра нашої Церкви і нашого народу, по інтенції Слуги Божого Митрополита Андрея і благородних прагнень наших Православних Владик, замучених московськими безбожниками.

Українська спільнота підтримує ідею створення Українського Католицького Патріярхату, очоленого Вами, Еміненціє, і гаряче бажає та сподівається, що також увесь Український Католицький Єпископат **однодушно** піддержить бажання своїх вірних, вносячи поновно петицію до Святішого Отця у цій справі, підкреслюючи необхідність юрисдикції Патріярха не лише над підпільною Українською Католицькою Церквою в Україні і за залізною заслоною взагалі, але водночас над єпархіями і екзархатами Української Католицької Церкви на чужині. Українська Католицька Церква є єдина — у підпіллі України, Сибіру, Казахстану і на чужині — в ЗДА, Австралії, Англії, Бразилії чи Канаді, і ніякі чужі державні кордони та закони розділювати чи роз'єднувати її не можуть,

хоч тимчасово, доки панує на українській землі Москва — нам здається — осідком українського католицького Патріярха мусить бути Рим.

За умов, коли відносно дуже нечисленні громади вірних втримують своїх католицьких східних Патріярхів, які стали тепер Кардиналами, тим більше при готовості на означені жертви і при всебічній піддержці наших католицьких Ієрархів, українська спільнота спроможна це зробити у відношенні до Українського Католицького Патріярхату.

Уважаю за обов'язок заявити свою скромну моральну підтримку ідеї Українського Католицького Патріярхату, очоленого Вами, Емінієнціє.

Бажаючи Вам, Найдостойніший Владико, прожити ще багато років у кріпкому здоров'ї і творчості на славу нашої Церкви, України і всього християнства,

і поручаючись Вашим молитвам,
остаюся з найглибшою повагою до Вас,
відданий Вам

Ярослав Стецько

кол. голова Українського Державного
Правління

ДО
ЇХ ЕМІНЕНЦІЇ
КАРДИНАЛА ІОСИФА СЛІПОГО
ВАТИКАН, ЄВРОПА

26 січня 1965 року

Ваша Емінієнціє!

В імені Організації Оборони Чотирьох Свобід України в ЗДА, що об'єднує поперх 5.000 членів, згуртованих в 40 Відділах, з гордістю і незвичайною радістю прийняли ми довгождану вістку про іменування Вашої Емінієнції на Кардинала, в доказ Ваших заслуг і мучеництва за Католицьку Церкву, а зокрема за Українську Католицьку Церкву, її пастирів і вірних. Хай Всемогучий дарує Вашу Емінієнцію кріпким здоров'ям і довгим життям для дальшої корисної праці і добра Української Католицької Церкви та українського поневоленого, але неупокореного, народу.

Ad multos annos, vestra Eminencia!

За Головну Управу

Організації Оборони Чотирьох Свобід України:

м'р Євген Лозинський
голова

Д-р Михайло Кушнір

ПЕКУЧІ І ЗАСАДНИЧІ ПРОБЛЕМИ ДНЯ

Упродовж довгого часу діяльність української політичної еміграції в ділянці міжнародної політики обмежувалась з конечности протестами, виступами в імені України, якій відібрано можливість самій забирати голос. Можливо, що песимістичні настрої останніх принаймні чотирнадцятьох років саме в тому мали своє джерело, що можна було тільки протестувати. Сьогодні — здається — інакше, сьогодні можна робити і зробити багато більше.

Для кожного емігранта від самого початку було очевидним, що, протестуючи й упоминаючися за кривду нашої батьківщини, ми не упоминаємося тільки за Україну, але боронимо вартості, від яких залежить цілий світ — християнські вартості. Для „розангелених” людей Заходу це ще не було очевидністю, але тепер її бачить у так званому вільному світі вже кожний, хто тільки хоче думати й бачити.

Сьогоднішні форми завдань, які українська еміграція має у відношенні до своєї батьківщи-

ни, опинилися вже в самому центрі процесу, зааплікваного советським комунізмом цілому світові. Комунізм організує нову загальну атаку перед остаточною вже — як думає — і кінцевою перемогою. На фронті появляється могутня облогова машина у формі „нового, соціалістичного гуманізму”. У штабі великої кампанії визначили також і Україні експоновану роль, — роль моделю цього „нового гуманізму”, подібно як з Фінляндії зроблено колись модель респектування політичної суверенности.

Всі ми, політичні емігранти, знаємо добре, що комуністичному режимові в Україні байдуже, чи еміграція повернеться до Краю, чи розплинеться без решти в американському чи іншому морі. Комунізмові йдеться тільки про те, щоб на Заході не було українців, які відчувать по-українському. Бо йдеться йому про те, щоб позбутися свідка періоду, коли живе тіло України буде переформовуване на брехливий советський, отже російський „гуманістичний

модель" і вживане для показування туристам і дурням цілого світу.

Тільки сторожкий свідок може виявити спорохнявілий, пістрякуватий матеріал під чарівною маскою. Край не може свідчити, хоч і знає найкраще, бо йому заборонено говорити про те, про що найбільше хоче сказати. Залишається, отже, тільки еміграція, як чинник чуйности і свідчення. І тому еміграція невігідна, і тому її треба зліквідувати. Зліквідувати, приневоливши її до психічної капітуляції, навіть коли вона залишається далі на чужині, згідно з сльоганом: яка б там та сьогоднішня Україна не була, але завжди це є батьківщина.

І саме тому мусів згинуті Провідник ОУН, сл. п. Степан Бандера, і саме тому еміграцію засипається советськими книжками, платівками та фільмами, і саме тому еміграцію інфільтрують всякі вірські та колосови, і саме тому відбуваються контакти, цілування і вечери в советському представництві. А на вислід тієї дії не треба було чекати довго: ось конференції „круглого стола”, ось запрошення Кочубея, ось „бригаду” Колосової приймає вже навіть КУК, ось нота ЗП УГВР, що домагається визнати УССР законною українською державою, ось декларація ЗП УГВР, яка заявляє світові, що навіть закордонне представництво українського політичного проводу в Краю, після 19-ох років перебування на еміграції, стає на становищі коекзистенції, відкидає революційно-визвольну концепцію і, визнавши УССР українськими державними рамами, жде від еволюції системи наповнення тих рам змістом. І чи дивно, що сирій політичний емігрант, утративши орієнтацію і довір'я до політичної дії, відходить до тихого дімка, побільшуючи ряди побутової еміграції, себто робить те, до чого змушує його окупант.

Нам, членам Українського Визвольного Фронту, не вільно зневірюватися. Навпаки. Коли зменшується число рук до праці, це значить, що збільшується об'єм праці. А напрям праці стимулює сам ворог.

В минулих роках емігранти робили велику помилку, надто вдивляючися в себе, а замало пам'ятаючи про Край. Говорилося: „край” і „еміграція” — неначе то були два різні підмети. А далі ми забували про те, що люди в Краю стоять щоденно в обличчі конкретної дійсности, а не видуманої емігрантами і нами постульова-

ної дійсности. Ці помилки треба тепер направити.

Наш обов'язок — не тільки зрозуміти те, що насправді в Україні діється, але й слідкувати за тим процесом. І другий обов'язок — організувати відвід. Відвід у формі чуйного схоплення фальшивих лічманів „гуманізму майбутнього”, конфронтування їх з нашим знанням світу, примірювання до нашого досвіду, набутого в багатолітній мандрівці — і відсилення скоректованих, всіми безпечними шляхами, назад, щоб вони ставали критеріями оцінки людей на місці, в Краю, людей, піддаваних процесові препарування.

І врешті останній, може найбільший, обов'язок у періоді теперішньої офензиви гуманістичних брехень комунізму, поширюваних у скріпленій і зручнішій формі: давати свідоцтво тому, що є фальшем у пропонованому Заходіві товарі, і в чому цей фальш полягає. Отже, треба розшифровувати, компромітувати, видобувати сенс змісту, яким комунізм, чи пак Росія, частує вільний світ. Отже змістові Росії, під ширмою комунізму — треба протиставити власний зміст.

Таким чином виринає завдання створити плятформу, з якої чи на якій той зміст був би властиво насвітлюваний. Иде, отже, про боротьбу на інтелекти. Не вистачає тут слухного, генерального антимосковського і антикомуністичного сльогану, потрібна чуйна, негайна офензива на окремі кожночасні советські твердження.

На щастя, ми таку плятформу вже маємо у вигляді Антибольшевицького Бльоку Народів, який під неперевершеним проводом прем'єра останнього українського уряду, Ярослава Стецька, є єдиним чинником української самостійницької зовнішньої політики. Але те, що є самовідреченим трудом тільки одиниць, мусить, під загрозою теперішньої ситуації, вдесятеро поширитися й скріпитися.

Підставою комуністичної доктрини є матеріалізм, доведений в практиці до своїх екстрем. Держави вільного світу признаються до християнських підстав, але насправді те західне християнство дуже послаблене, утоплене у вигоді, а в багатьох випадках теоретичні і звичаєві. Засади нової кампанії советського комунізму полягають у нав'язуванні й оживлюванні наверстовань матеріалізму і вигоди в дер-

жавах вільного світу й виявлюванні посвоячень між ідеалами вільного світу та ідеалами „переможного соціалізму”. Комуністи твердять, що ніщо не стоїть на перешкоді коекзистенції, а в перспективі рисують візію єдиного спільного світу, сповненого технічної досконалості і вигоди, в якому людина не буде навіть цікавитися типом суспільно-політичного устрою, бо всі свої найбільш вибагливі забаганки зможе заспокоювати, натискуючи відповідні гудзики.

Тут і там починають лунати неспівні голоси перестороги, покликуючись на зближення „троянського коня”. Але йде про важливішу річ, ніж шукання аналогії з оповістю про гомерових героїв. Йдеться про те, що московський комунізм має значні успіхи в наближуванні до своєї цілі, тобто моделюванні світу за своїми власними нормами. Коли цей намір йому вдасться, то за деякий час цілий світ може виглядати так, як виглядає життя в совєтській Росії.

І не йдеться тут уже навіть про самий терор. Теоретики комунізму запевняють, що після „усунення всіх ворогів” терор не буде вже більше потрібний. Загроза полягає в тому, що коли здійсняться ті наміри, цілий світ стане зборищем роботів, людських кадовбів, сповнених безнадійності, пустки і нудьги фабричного комфорту. Проголосять, що людська душа не існує. Але не зважаючи на пекло „ідеологічного вишколу” — іскри її життя будуть тліти в самотніх, заляканих, стероризованих людях, щоб упродовж століть, тяжким трудом і зусиллями, в переслідуваннях і стражданнях виборювати назад форми поодинокого і збірного життя, в яких була б узята до уваги ціла людина.

Ми, українські націоналісти на еміграції, дев’ятнадцять років пильно спостерігаємо події, які розгортаються в нашому поневоленому краю. Особливо пильно слідкуємо за подіями останніх часів. Коли призадуматися над цілістю того періоду і над самими стрижнями справ — чітко зарисовується одне початкове явище того стилю життя, яке окупант силоміць намагався накинати і частинно накидає людям. Це — явище всихання і вмирання всього, до чого дотикається той нещасний устрій.

Коли видвигаємо закид тієї безсильності, діалектичні матеріалісти в Україні і їхні прихильники на еміграції вказують на мури від-

будовані після воєнних знищень, і силвети нових фабрик. Яке ошуканство! Поперше, ті будівлі — це вислід праці самого народу, і не потрібно до того Маркса з Леніним. А подруге, коли це має бути єдиний вигляд того устрою, то можна йому ті досягнення відпустити: будуть певно і нові дома, і ледівки, і телевізори. Тільки ж це не є відповіддю на запитання: що комуністичний устрій робить з людиною і з її людською долею?

Комуністичний устрій є устроєм вегетації і смерті. Є ним тому, що його уладження призначені не для цілої людини, а тільки для її матеріальної сторінки. Раніше Хрущов, а тепер Брежнєв і Косигін привозять на Захід пробки цього страхіття. І в тому найбільша небезпека, що воно може всовгнутися до решти світу і загасити нашу всіх надію.

Чи Захід не бачить тієї небезпеки? Захід здебільша вважає, що люди, які володіють Совєтським Союзом, є представниками реальної політики, спертої на тверезому пізнаванні фактів і об’єктивній оцінці дійсності. Їхні дії вважаються на Заході всесторонньо передуманими, а неконсеквенції, що з того виникають, записується на conto макіявелізму політичної гри. Чи цей погляд слушний?

Було б труїзмом твердити, що ті люди дивляться на світ крізь призму анахронічної доктрини, виграваючи її емоціональні первні, що розбуджують пристрасті, але належать до мітів. Їх нібито тверезий погляд на розвиток подій у світі виявляє глибокий іраціоналізм. Вони не хочуть добачати змін в сучасному світі, сучасний капіталізм є для них і надалі капіталізмом Маркса і Енгельса з XIX сторіччя, приреченим історією на загибель. Вони є доктринальними противниками держави і державної влади, змагають до безкласового суспільства, в якому влада має стати непотрібною, а водночас сперли свою систему володіння на всемогутності влади. Вони заявляють, що збудували в своїй державі соціалізм, хоча в суті речі тільки замінили приватний капіталізм державним капіталізмом, а давні суспільні нерівності новими нерівностями. Воднева війна була б, на їх думку, катастрофою тільки для капіталізму, магічна сила доктрини мала б, мабуть, оберігати від спустошення комуністичну частину гльоба. Вони живуть у власному, замкненому світі, до якого дійсність проникає малою щіли-

ною, говорять власною, езотеричною мовою, в якій слова мають значення відмінні від загальноприйнятих.

В тому світі пристрастей ненависть, страх і каприз відіграють куди більшу роль, ніж загально думасться. Вони затемнюють володарям і так уже затемнене поле зору. Це не значить, що нормальні процеси думання їм чужі, але вони забарвлені емоціональними первнями або революційною містиккою.

Комуністичні лідери не надто дбають про конфронтацію передумов свого розумування з фактами, передумови постає їм доктрина або образ дійсності, відбитий у кривому дзеркалі їх пристрасти (пасії) і амбіції. Звідсіть, мабуть, випливають необчисленість советської політики, її неочікувані перескоки і клопоти советологів на Заході. Основна передумова тієї політики — невідхильність світового тріумфу комунізму — є маніяцькою передумовою. Іраціоналізм советської політики не перешкоджає їй мати успіхи, і саме ті успіхи витворили довкола советських головачів легенду як про знаменитих і передбачливих політичних калькуляторів. Але скільки при цьому успіхів завдячує советська політика катастрофальним помилкам Заходу?

Західні державні мужі намагаються дошукатися раціонального підложжя в советській політиці, але це — сумнівний труд. Ключ до тієї політики торчить у специфічній ментальності московських володарів, але його годі знайти за конференційними столами чи в коментарях советологів.

Мені здається, що надійшов час, коли АБН міг би дати світові цей ключ. Про це свідчать хоча б тільки нещодавні потягнення АБН у скандинавських країнах, що викликали відомий виступ Хрущова в Гетеборзі. Про це свідчить і участь АБН на X Конференції Антикомуністичної Ліги Народів Азії (АПАКЛ), що відбулася у Тайпеї, столиці вільного Китаю, наприкінці листопада 1964 року. Успіхи, здобуті АБН на тій конференції, вказують на можливість, що їх ми можемо мати на міжнародному форумі, коли тільки нашу працю розгорнемо на належну ширину.

Але АБН, як плятформа дій на зовнішньому відтинку, може дати світові не тільки ключ до розуміння основ і витичних московської полі-

тики. АБН може дати народам вільного світу, принаймні антиматеріалістичним таборам у світі — християнську універсальну політичну концепцію, якої вільний світ досі не має і яка саме тепер, як противага до советської універсальної концепції „соціалістичного гуманізму”, якраз на потребу. АБН може дати світові розуміння, що надійшов уже час, коли, щоб оборонити свою власну державу, хоча б і наймогутнішу — треба боронити кожну іншу державу в такій самій мірі як і свою. АБН, який підносить принцип свободи людини і народів, справедливості і віри в Бога, особливо до того предистинований, щоб внести у світ свідомість, що змагання, яким огорнені народи світу, не є тільки змаганням дипломатії, ані тільки змаганням розвідок, ані тільки змаганням штабів, — але є боротьбою за тип моральних критеріїв, які мають формувати життя людини; що сьогодні виникла боротьба за саму моральність і той переможе, хто, не занедбуючи і дипломатії і зброї, саме на тому відтинку буде сильнішим.

Успіхи АБН, які базуються покищо на жертвенному труді небагатьох людей, переконують нас, що прийшов час, коли на міжнародному політичному форумі можна багато зробити для української визвольної справи. Вони переконують нас у тому, що можна зробити значно більше, коли працю АБН відповідно поширити.

Очевидно, що це велетенський засяг праці, і він може бути здійснюваний поволі і поступово. Але це залежить в першу чергу від того, чи ми належно розуміємо ситуацію і її відношення до нашої визвольної справи, чи ми спроможні на сектор нашої зовнішньої політики кинути найкращі людські сили, якими розпоряджаємо, і підбудувати їх дію потрібними матеріальними засобами.

Коли Ви справді хочете перемоги національно-визвольних ідей, то Вам залежатиме на тому, щоб їх поширювати всюди. Якщо ж Ви прагнете поширення наших ідей і гасел всюди, то зробіть один крок далі і придбайте нашому журналові бодай одного передплатника. Чи це так багато?

Ярослав Стецько

КИЇВ ПРОТИ МОСКВИ

Тільки гаряча і глибока віра, „що горами двигає”, віра у свою правду, тільки залізна послідовність у розбудові власних сил у всіх відношеннях, тільки власний грандіозний плян побудови світу, а не хитро-мудрі сподівання конфлікту між Пейпінгом та Москвою і небезпечні зародки ілюзій, ніби то Пейпінг почав „прихильний до української ідеї курс”, — тільки наша зовнішня концепція спільного фронту всіх волелюбних народів є передумовами і факторами, що принесуть перемогу.

Цю безспірну і величну правду треба, зокрема, стверджувати тепер, коли щораз повніше оформлюється і з'єднує собі щораз ширші кола гасло: „Київ проти Москви”! Київ не є осамітнений, хоч так малодухам здається, Київ в авангарді, сотні високопоставлених політичних мужів співчують і декларуються по стороні ідей Визвольного Фронту; Конференція АПАКЛ у Тайпеї однодушно схвалила резолюції про konieczність розподілу Російської імперії на незалежні держави; тисячі шведської, данської молоді спонтанно приєднуються до протесту проти советського імперіалістичного гніту; на Заході Америки і на Сході її на пресконференціях і зібраннях знаходимо зрозуміння і підтримку...

Треба тільки вміти вичути пульс доби, а не піддаватися моді, бо на Заході віддавна хочуть чужими руками з вогню каштани вигортати, мріють про те, що прийде еволюція всередині ССРСР, а може „жовта небезпека” таки перекоотиться на поля Тули, Ленінграду чи іншої Каліновки. Отже, не сміємо здаватися на розвиток міжнародних подій, не сміємо сповільнювати мобілізації сил, бо чейже не є ціллю червоного Китаю підтримати відновлення української державности.

Ми добре знаємо „визволителів”! Гітлер писав про свої пляни у „Майн Кампф” і потім з німецькою систематичністю та брутальністю перетворював Україну в колонію, але своїм пропагандистам, розенбергам і українським „реальним політикам” доручав поширювати оманливі обіцянки повного розвитку України під опікунчими крилами „раси юберменшів”. Чому раса „Мао” мала б бути іншою?

Будучи самостійниками не назвою, але духом, реально здаємо собі справу з того, що можна йти з одним загарбником проти другого, бо обидва вони мають ту саму мету: панувати над світом, отже й над Україною. Чи може думають наші кандидати на „китайську орієнтацію”, що вони випросять у Чу Ен-лая таку ласку, що він зупинить свою новітню „золоту орду” десь на кордонах України?

Також може бути для нас прикладом Захід, який допустився фатальної помилки, підтримавши Сталіна проти Гітлера, замість піти і проти Сталіна і проти Гітлера, але з Бандерою, Чупринкою, Михайловічем, Ровецьким та іншими двофронтовими борцями і стратегами революції проти поневолювачів, імперіалістів.

Зрештою, якби навіть Захід ще раз повторив фатальну для долі світу помилку, наприклад, домовившись з якимсь Косигінім іти проти Мао, то це для нас ані взір великої дипломатії, ані підстава для модифікації нашої засадничої зовнішньо-політичної концепції, що концентрується на створенні спільного фронту волелюбного людства, тобто вільного світу і уярмлених націй проти обох тиранів: Москви і Пейпінгу.

Доводиться пригадувати цю принципову постанову, бо стаття Юліюша Мерошевського в „Культурі” за грудень 1964 р. (ст. 3-12) п. н. „Геоідеологія” є капітуляцією, що найгірше — духовою капітуляцією перед Москвою. Автор згаданої статті і наші власні „культуробмінники”, ці несміливі „підсніжники” у спробах „перепроситися” і „зм'якшити” серце окупанта, хоч відомо, що „Москва сльозам не вірить”, і на рещті різного роду натяки нашої преси на шукання „могутніх сил” — є небезпечними сигналами. Мабуть, на такому тлі, ніби відгомін підсвідомої втоми, появилася в одному українському органі вістка, зрештою, невідомо ким і з якою метою пущена в обіг про те, що пейпінгське радіо надавало якісь передачі для українців в Сибіру чи в східних частинах ССРСР. Вміщення такої вістки без відповідних критичних коментарів у якійсь мірі може причинитися саме до витворювання таких безпідставних надій на ближче неозначену допомогу з тієї сторони.

Загалом треба здавати собі справу з того, що видвигнена українськими капітулянтами концепція УССР, як „української держави”, є міняючою Ялтою в українському житті і сприяє в кінцевій або в дальшій фазі договоренню „двох”, отже є ідейно і в остаточній аналізі москвофільською орієнтацією.

Саме тепер, коли під тиском внутрішніх національних розривів затріщали основи російської імперії, знеохочені довгою боротьбою, ослаблені в своїй вірі в українську перемогу, капітулянти радо слухають підшепти неукраїнських сил — Ростових, Расків і, замість добачати, що й в Америці нарастають молоді, здорові сили, що їм з нами, а нам з ними доведеться формувати ширші маси для перемоги Дірксенів, Фієнів і їм подібних — зневірюються і хитрують.

Є бо у світі велика своїм потенціалом течія з світлими перспективами перемоги, що не тільки пливе творчо в напрямку Києва, але що співтворена нами, пробойовиками ось уже два десятки років. За цю течію боремось, її співформуємо. Усі ті важливі міжнародні конференції: Сайгон 1957, Мехіко 1958, Гватемала 1958, Франкфурт, Ескоріяль, Боцен 1959, 1960, Маніля 1961, Токіо 1962, Рим 1962, Мальта 1962, Нью Йорк 1962/63, Сайгон 1963, Тайпей 1964 і т. д., де десятки й сотні визначних національних антикомуністичних і антиросійських лідерів приймали одноголосно наші політичні й ідейні позиції — засвідчують, що народжуються і ростуть інші сили у світі, які йдуть з нами за права націй і людей, і з ними нам по дорозі, а не з червоним Китаєм, з одного боку, ані з Москвою з другого.

Тисячі молодих борців Швеції і Данії, які стали по нашому боці й брали активну участь в ініційованій, організованій і веденій нами акції в Скандинавії під нашими гаслами й прапорами проти московського сатрапа-Хрущова — це ті нові сили, наші власні сили. Хрущов недаремно лютував, ставлячи перед москалями не примару комунізму, що бродить по Європі, але візію воскресаючого Києва, духа Мазепи, лицарської, козацької України, що з нестримною силою дряхлу імперію розриває зсередини. Цю історичну причину упадку Хрущова, як наслідок глибокої віри в непереможність української правди, зрозумів правильно „Гомін

України” у статті Василя Солонинки „Скандинавська поїздка перерішила долю Хрущова”.

Ми надто часто кризові ситуації російського режиму аналізуємо не з погляду загрози для Москви розривної сили української ідеї і революційного людського потенціалу України та інших уярмлених націй, але радше з погляду зовнішніх комплікацій, забуваючи, що зовнішня політика Москви диктується національно-політичними ускладненнями всередині імперії. Україна з її революційно-визвольною боротьбою і всі інші уярвлені нації є Ахілловою п'ятою імперії. Політика т. зв. мирної коєкзистенції має своєю метою добитися від ЗДА визнання „де юре статус кво” поневолення України й інших народів, тобто здобути в особі ЗДА гаранта уярмлення України, щоб мати таким чином допомогу — принаймні — посередню, хоча б дезінтересман, у випадку, коли виходитимуть на бій з Москвою нові українські повстанчі когорти.

Диверсантам з-під стягу т. зв. ЗП УГВР та пробольшевицькому „Українському життю”, які наступають на безкомпромісовий самостійницький табір українських патріотів, треба дати рішучу відсіч, вказуючи водночас громаді на великий рух відродження окциденту, на всезростаючий рух спротиву політиці компромісів, на — ми сподіваємось — перемогу теж на останній Сесії (1965) Вселенського Ватиканського Собору безкомпромісової течії, що не тільки офіційно буде ухвалою Собору засуджений комунізм, як антилюдська, народо- і людинобивча, безбожницька доктрина і система життя, але буде заініційована круціята віри, ідеї, духа проти безбожницької, людиноненависницької тиранії і рабства.

Ми не стоїмо самі, ми не є ані ізольовані, ані відсепаровані від великих процесів у світі. Ми — наш Київ, святе місто, вічне місто України — співтворимо новий рух, новий напрямок, нову течію у світі, якій належить майбутнє. Є не тільки Кенан, Болен, Фулбрайт, але є тут, в ЗДА, також Дірксен, Голдвотер, Фієн. А по всьому світі скільки подібних їм носіїв тотожних з нашими ідей! Вистачить уважно прочитати хоча б список учасників останньої, X Конференції АПАКЛ у Тайпеї чи VIII Конференції в Токіо, якою проводив учорашній прем'єр Японії, приймаючи наші резолюції як свої.

Люди вчорашнього дня, культиватори „культобміну” стоять всередині руху капіталізму у вільному світі, з яким на прох виїшов уже новий світ **борців**. Так є, фронти йдуть і почерез народи тут, на Заході... Чи, сподіваючись на червоний Китай, що є водночас смертельним ворогом — так, як і Росія — Америки, мали б ми стати проти цієї **нової** творчої перспективної течії в Америці і в світлі, пронаціональної, прорелігійної, яка виступає дійово за наші ідеї!? Сьогоднішній світовий змаг має куди глибше коріння і ведеться за куди суттєвіші справи, як це було в недавньому минулому поміж імперіями. Йдеться тепер про бути чи не бути націям, людині як Богоподібному еству, йдеться про тріумф царства Христа чи антихриста, якому служать і Москва і Пейпінг. Тому, вибирати поміж Дірксеном і Мао, Фігенном і Чу, ні в кого не може бути сумніву, по чийй ми стороні. Це означає — ми по своїй стороні...

Коли ж русофіли й комунофіли різної барви рекомендують спільний фронт з Москвою проти червоно-жовтої небезпеки, а водночас беруть китайський континент від військового десанту національного Китаю, унеможливаючи вирішне послаблення зсередини комуністичного режиму через розгорнення революції на континенті, чи опонують перенесенню визвольної війни в Північну Корею, В'єтнам або Тибет, то стає ясною їх ціль: **допомогти комунізмові опанувати світ**. Коли ж через два-три роки червоний Китай випродукує свої власні атомові бомби, тоді вони матимуть черговий аргумент ризико атомової війни проти Формози, якого вчора й сьогодні ще немає, але немає і офензиви проти комуністичною владою опанованих теренів, бо хтось це унеможливилює. На що чекають?

Політика приязні з російською тиранією закінчилася здобуттям для комунізму китайського континенту, бльокадою Берліну;

політика стримування — окупацією Північного В'єтнаму, Кореї, розбудовою комуністичних впливів в Африці, на Близькому Сході, в Латинській Америці, здавленням східньонімецького повстання;

декларативну політику визволення втоплено в крові мадярських повстанців, револьтуючих познанських робітників, здавлених українських

в'язнів, що повставали в совєтських концтаборах;

політика т. зв. мирної коекзистенції довела до створення російської бази в околиці Нью Йорку, на Кубі, скомунізування Занзібару, включення у проросійський чи пропейпінгський бльоки низки африканських та азійських країн.

На наших очах збанкрутували всі дотеперішні формули політики вільного світу стосовно до Росії і комунізму. Це банкрутство поволі виявляється, і лунають мужні голоси з нової світової течії, які вимагають основної зміни цієї політики у напрямі **фактичної**, а не словесної політики визволення. Дірксен знову порушив відважно цю справу...

На нову концепцію модерного типу загарбницької війни, що комбінус громадянські війни з агресивними периферійними війнами, внутрішньою диверсією, розкладом з поміччю п'ятих колон, і посуває сферу панування комунізму далі, — вільний світ не дав досі практичної відповіді, протидії.

Аргумент загрози термоядрової війни не виправдується, як бачимо з факту здавання позицій в Ляосі, В'єтнамі, Кубі.

З іншого боку, в добі т. зв. мирної коекзистенції і ідеологічних воєн, коли фронти йдуть інколи почерез нації, невідомо, коли вже таки Захід не поступиться і заризикує аргумент атомової сили. Це тим більше сумнівно, що Америка не застосувала пресії атомової зброї в той час, коли Росія її ще не мала. Ризико війни при політиці т. зв. мирної коекзистенції, коли фронти переплутані і війни ведуться в ідеологічній добі на території ворога, — особливо велике, і перерахування Москви чи Пейпінгу може привести до атомового катаклізму.

Питаємося: певною чи непевною є Москва, що, у випадку свого наступу на Берлін, ЗДА оборонятимуть свободу західнього Берліну атомовою зброєю!? І таким чином не політика т. зв. мирної коекзистенції — шлях до уникнення термоядрової війни, а практична політика визволення, що ще ніколи не була дійсністю збоку західніх великодержав.

Поки це станеться, мусить постати ідейно-моральний ренесанс, мусить доконатися анти-матеріалістична революція духа, що ідеальне ставить понад матеріальне, героїчне — понад гедонічне, загальне — понад особисте, націю

вона не служила „історичному мандатові“, і то- му Гоголь писав свої „Мертві душі“, а Шевчен- кові заборонено з особистого наказу „самої йо- го величності“ царя — писати і малювати... Тому помилковим є прагнути того, що немож- ливе, а саме, щоб, як бажав Ю. Мерошевський, расовий речник концепції еволюції комунізму як шляху до універсальності Поліції і сателі- тів, — щоб зраціоналізувати технологічної ба- зис не було окупляване уполітизованням „надбудови“, тобто гуманістики, щоб техноло- гічна доконалість і видаїність продукції не окуплялися відмиранням гуманістики. Немає раціональної гуманістики там, де не можна вільно розумувати, — а без раціональної гума- ністики немає раціональної технології... — міркує Ю. Мерошевський.

І що з того? Для людей з „історичним ман- датом“ суть лежить у чомусь зовсім іншому. Свій „історичний мандат“ виповнити, стаяв- чи ні йому на службу все, чи це „раціонально“, чи „нераціонально“? І не раціоналізм у техно- логії доведе до раціоналізму в гуманістичній у комуністичному царстві безболісно, без розва- ду того царства, але ірраціоналізм, віра у гла- городні **права** ірреальні ірреальні, ірре- лектуальні еліту й народні маси на вирішній, остаточній бій.

Дня свободи — це передумова, змога вибо- ру між різними якість, рямці для здійсню- вання даної вибраної якості, з яких найвищою є справедливість... Фанатички ідеї свободи водночас боряться за означену якість, що її хо- чуть здійснити, досягнувши змогу вибору і та- раняючи на майбутнє для всіх волеюбних цілю вибору, яка має межі лише там, де вона шкодить вищим ідеалам — моралі, спра- ведливості і т. п., що нормується вільно вибра- ними законодавчими органами нації-держави. „Немає Бога, опріч Бога і Матомета, проро- ка його“ — це девіз парадфразують москалі і комуністи на свій лад. А ті, що стоять проти московських ідолів, не можуть казати, проти- ставлячись їм: „Ми не знаємо ще свого Бога, ані свого пророка, а боремося лише за створен- ня можливостей його шукати“. Якшо так бу- ло б, уже у виїдних позиціях — ми пропрали. Тому так вигладає, як вигладає політика віль- ного світу, бо вона досі спирається на реальні віамі вартостей, на знеціненні вічних прав, знеціненні націоналізму, християнства і т. п.

— понад егізм одиниці, Бога — понад мате- рію... Коли наступить духове відродження, зміниться в засаді й практична політика супро- ти носіїв зла — російських, комуністичних ти- ранив.

Ідеї батьківщини, свобода і рідність людини, справедливість, вірність героїчним традиціям предків, ідеї Христа ніколи не будуть переве- ршені, ніким і нічим. **Слабість віри Заходу в свої права** є екією Росії. За російським Матометом з його Кораном стоять російські білиці, стоять вся російська технологія із термоядровою включено, яка є на послугах потім російської ві- ри. Помилується видатний польський публі- цист Ю. Мерошевський, коли вважає, що тех- нологія „опанувала“ гуманістику в СССР. Не технологія її опанувала, але російський Коран, віра, месіанізм російської нації її якостево ви- знають. Достоевський писав в одному з своїх листів, що російська ідея — всеподібська ідея, а коли воно так, медікував він, то всі люди по- винні стати росіянами. Тієї мрії має бути під- корена вся гуманістика москалів і не-москалів, підптих москальми.

Єдиний Д. Лонцов зглибив суть російської духовості, і коли західні мислителі та публі- цисти не засвоюють його засад, усі їхні дігнози та прогнози будуть в ґрунті фальшиві. Раціо- налізм у відношенні до матерії, потемізм сто- совно людей — не є схизофренічним двоєдин- ством у понятті москалів, але є якраз глиздом їхнього постукування. Технологія — засіб для здійснення мрії російської нації, накиннена її віри інішим. Комуністичному ірраціоналізмові, підставовому араціоналізмові комуністичної доктрини, „історичному мандатові“ російської еліти — в її розумінні — не досить протистав- ляти визнавання, що немає раціональної тех- нології без раціональної гуманістики, як що- то прагне Ю. Мерошевський, не схопивши су- ті російської ментальності, але йому треба про- тиставити **інший Коран**, Коран добра, шляхет- ності, **Коран** інших ідей, за які з не менше сильною вірою, але з шляхетними інтенціями людини — **Богоподібного** ества, нації, через яку говорить сам Бог, стояли б їх носії і білиці до загину.

Не науковці і технологи, але „апаратники і доктринери“ з „історичним мандатом“ вирі- шуватимуть, як ужити технології. Гуманісти- ка завжди нідила в російському царстві, коли

І з цієї причини ми з надією афірмуємо нову, **іншу**, з великими перспективами течію, рух у світі, що в дусі наших ідеалів з стихійною силою приходить до голосу.

Хто вірить, як Мерошевський, у „зраціоналізування” комунізму, помиляється. Його ставка вже бита. Комунізм мусить бути завалений, як лжевіра, вірою правдивою, як російський „вей ов лайф”, способом життя, питоменим кожній нації, спертим на її творчих традиціях, на свободі, справедливості, на вірі у вищі вартості...

Україна не є нічия периферія. Вона не зв'язана ані геополітично, ані тим більше геоідеологічно з Росією. Україна стоїть у центрі означеного геополітичного комплексу, що тяжить не на північ, але розкриє, в умовах унезалеження, тобто після розвалу імперії на національні суверенні держави — інші міждержавні комбінації, що впливатимуть також з геополітичної ситуації.

Ідеологія Росії не є ідеологією України. Хто приймає, як Ю. Мерошевський для Польщі, факти геополітичного і геоідеологічного пов'язання з Росією і витягає з цього практичні висновки для політики майбутнього, той апріорно капітулює перед ідеологією і політикою Росії, що в цьому комплексі світу має — мовляв — визначати його обличчя. Цієї ролі ми не лише не визнаємо теоретично, але від практичного завалення цієї ролі залежить наше бути чи не бути. Тому наша позиція діаметрально протилежна також сучасній еміграційній капітулянтській позиції польської політичної еліти, яка прагне аранжуватися з Росією у наслідку сучасної геополітичної і геоідеологічної — фальшиво нею розціненої — ситуації в цьому просторі, замість аранжуватися з Україною — центром нового, протиросійського і протикомуністичного світу. Київ взагалі не думає аранжуватися з Москвою, якщо хоче бути собою. Україна не достосовується до геоідеології російської комуністичної тюрми народів та людей — і взагалі російської імперії усіх барв, бо Україна не тільки займає суттєве місце для цього геополітичного комплексу, яке — через недержавність — за останні двісті п'ядесят років не могло визначитися, — але є прапороносцем своєї власної геоідеології, що є спасенною не тільки для цього геополітичного комплексу, але й має універсальне значення, якщо йдеть-

ся про світову перемогу над большевизмом, синтезом російського імперіялізму і комунізму.

Наша боротьба іде водночас проти російського імперіялізму всіх барв і комунізму, як системи життя, історичного феномену, питоменого російській нації.

Немає і не може бути спільного фронту українських націоналістів-революціонерів з комуністичними, навіть протиросійськими силами, якщо б такі з'явилися, як тривале явище, хоч відомо, що воно завжди буде ефемерним, тобто до того часу, доки комунізм не переміг би у світі.

Немає і не може бути спільного фронту тим більше з проросійськими антикомуністичними силами, які мають ще визначний вплив і вагу у світі. Бо світовий тріумф Києва св. Софії, його світу ідей, можливий лише на руїнах російської тюрми народів і комуністичної системи життя, тиранії і рабства, безбожництва і топтання прав людини — Богоподібного ества і націй — „думок Бога”, що через них „промовляє Бог”.

Вірить у це хто чи не вірить, але я в це вірю: переможні легіони Києва, святого, вічного міста України, ще штурмуватимуть Москву, як той бич Божий, караючий меч неблаганної Немезіс історії. І мумії „пророків”, антихриста Леніна і Сталіна, опиняться там, де їх місце — на смітнику... А російському: „Немає Бога oprіч Бога і Магомета, пророка його”, лжевірі Маркса-Леніна, лжевірі Москви всякої барви, „третьому Римові” і т. п., і т. д. — треба протиставити наше кредо, кредо **Києва**.

Цетерум цензео: визвольний націоналізм, героїчне, воююче християнство, взагалі воююча віра в Бога, людина — Богоподібне ество, — увесь грандіозний світ правд Києва, що респектує право на національно-державну незалежність кожного народу, права людини і стоїть незмінно в авангарді боротьби за націю, людину, Бога, — це є геоідеологія України і цього геополітичного комплексу.

Ю. Мерошевський (див. стаття в „Культурі” за грудень 1964 р.) робить принципову помилку, пов'язуючи Польщу з геоідеологією Москви, тобто з ідеологією окупанта Польщі. Півтисячоліття була християнська Болгарія під пануванням ісламської Туреччини і не збиралася аранжуватися в будь-якому відношенні

Юрій Тис-Крохмалюк

КИТАЙ — НОВА АТОМОВА ПОТУГА

Пропаганда миру і дипломатичні заходи завжди мають певне відношення до розвитку наук, що стоять на службі війни. Цю тезу можна перевірити на власних переживаннях, не шукаючи доказів в історії.

З початком нашого століття мир був елементом тривалості європейського життєвого укладу. Хто твердив би перед 1914 роком, що світові загрожувє велика війна, осмішив би себе в очах суспільности. А все ж у тиші дипломатичних кабінетів укладалося воєнні союзи, а у фабриках на всіх парах продукували зброю. Летунство, яке знаходилося щойно у своїх початках, притягнуло увагу військових провідників, як нова потужна зброя. Так само, як до панцерних армій другої світової війни, прив'язували до неї вирішну вагу. Або як сьогодні за вирішну у третій світовій війні вважають атомову зброю. І так, у днях, здавалося б, миру, в 1914 році вибухла перша світова війна.

Після замирення 1918 року знову на першому пляні пропаганда миру. Постала Ліга Націй, основою якої була оборона миру без ужиття сили. Характеристикою тих часів була віра у мир, віра в силу політичних договорів. Перше реальне випробування Ліги Націй було для неї негативним. Це — справа західніх земель України під Польщею. Окупант не вив'язався із своїх зобов'язань, і, позбавивши українців усіх прав, включив ці землі до польської держави. Від того часу Ліга Націй стала тереном балачок без ніякого реального значення. Напад Італії на Абесинію викликав тільки заяви співчуття і більше нічого. Діяла далі пропаганда миру за всяку ціну.

Проте, новітня техніка привела до практичного використання панцерних військ, до масової продукції стріливи і важкої зброї, до можливости вести блискавичну війну. Питанням було тільки, хто буде готовим скоріше. Держа-

з окупантом. Мєрошевський забув, що геоідеологією Європи, якщо до неї автор ще зараховує свою батьківщину, а вже не включив її в російську Евразію, є християнство. А вже софістикою, доведено до абсурду, і вислідом повного ідейного капітулянтства перед російською Евразією сучасної еміграційної польської еліти є порівняння Риму — геоідеологічного вогнища християнства (з яким зв'язані безпосередньо національні інтереси Італії) із комуністичною Москвою та аподиктичне твердження, що геоідеологічна диспозиція детермінує відношення Польщі до комунізму Москви так, як католицьких народів до Риму-Ватикану.

Якже далеко просочилась ідейна диверсія комунізму! Зіставлення Кремлю і Ватикану як двох геоідеологічних центрів! Таке могло зродитися хіба в голові соціяліста польського. Поляки є католицьким, а не комуністичним народом! Гомулка це не Польща! І чи цього не знає Мєрошевський?! А втім, і ще дещо йому невідоме: Ватикан не має своїх окупаційних легіонів, ані свого КГБ чи УБ ніде у світі. Комунізм же — це система, накинена терором і насильством не лише Польщі, на своїх багнетах

несли його москалі і в інші чужі країни. Це — система уярмлювання націй. Москва є центром для компартій, тобто партій зради, а не для народів! А Рим є центром для католицьких народів, які добровільно його за такий центр визнають.

Мєрошевський мав шанс порівняти Берлін нацизму, германських юберменшів, як геоідеологічний центр для різних Дегрелів і Ко., з Москвою кадарів, ракочих, берутів, паламарчуків, але не з Римом.

Чи не думає Мєрошевський, що, наприклад, Лондон є геоідеологічним центром демократії, і що польський народ ближчий до цього європейського геоідеологічного центру, на який складається синтеза вартостей античної Геллади, Риму, християнства, англо-сакського типу демократії, традиціоналізму та націоналізму?!

Оригінальність думки — цінна річ, але пропагування такою дорогою ціною ідейного капітулянтства — зовсім шкідлива справа. Як далеко авторові до незламної віри нашої Лесі Українки з її „Перед світом чорніє ніч надворі”. . . У цей „світ” Києва, що буде світлом усім людям великої віри — ми віримо!

ви, які не мали важкої промисловости, не могли вести незалежної політики і ставали по волі чи неволі союзниками тієї чи іншої сторони. Вибухла друга світова війна.

Історія повторилася. На місце скомпромітованої Ліги Націй появляється організація Об'єднаних Націй, яка має вже право ужити сили для вдержання миру. Але ця сила з різних причин є проблематичною, нею можна користуватися лише під певними умовами, тільки проти малих держав, а не проти потуг, які справді є для миру небезпечними.

Розвиток науки і техніки дає в руки великих націй нову потужну зброю — нуклеарну бомбу. З її появою воєнна тактика і стратегія мусять зазнати великих змін, при чому невелику роль відіграють новітні атомові гармати, ракети малого засягу та інша зброя із застосуванням нуклеарної енергії. Ні методи ведення майбутньої війни, ні засадничі зміни в стратегії, руху великих армій і тактики менших з'єднань не є сьогодні устійнені та перевірені. Великі потуги, тобто ЗДА і ССРСР, не хочуть передавати тасмниці атомової бомби в руки своїх союзників, щоб не ускладнювати ситуації, не викликати великої війни ініціативою малих держав і в їхньому інтересі. Це привело до укладення пакту про обмеження атомових проб, тим більше, що запаси атомових бомб в обох імперіях великі і, правдоподібно, запотребування у випадку війни вповні покриті. Союзники в разі потреби мають дістати цю зброю під різними умовами, які обмежують спроможність їх бойової ініціативи.

Це логічне на перший погляд становище, однак, несприятливе для малих держав, які через те втрачають велику частину своєї самостійности і свободи рухів у випадку війни, а навіть оборонної спроможности. Отже, тут виступають спільність інтересів імперій і спільність інтересів малих держав, протилежні інтереси держав „атомового клубу” і їхніх „молодших братів”.

Із загостренням світової ситуації, постановля щораз нових джерел конфліктів і неспокоїв, ніякий розумний політик не обмежить себе добровільно в атомовому зброєнні. Першою вилотилася Англія, що не викликало спротиву другої англо-сакської держави, ЗДА. Опісля виробувала свою атомову бомбу Франція. Ця

подія захитала створеною і плеканною всякими засобами засадою великодержав, і проти де Голля рушив цілий апарат світової пропаганди, включно з особистими образами. Але вибух китайської атомової бомби занепокоїв не тільки ЗДА, але й ССРСР: це інші країни вирушили на шлях творення власної атомової зброї, і нема сумніву, що за тими країнами підуть щораз нові. Є вістки, що вже готує атомову бомбу арабська держава Насера, що можуть її виробувувати Швеція і Швайцарія. Обидві ці європейські держави мають достатні фінансові засоби і добрих фахівців, тільки в сьгоднішньому стані міжнародної політики вони ще здержуються з продукцією.

Йдеться тут не про те, щоб малі держави мали атомові бомби у резерві. Для них атомові бомби — гарант безпеки, як досі гарантом нейтральности були невеликі клясичні армії швайцарська і шведська. Врешті, не тільки від уряду і від генерального штабу вимагається постійної, щоденної готовости, — навіть рядовий вояк кожної хвилини мусить бути готовий стати в обороні своєї батьківщини. Зайво говорити, що й еміграції поневолених народів, які не втратили ще почуття своєї сили і призначення, повинні керуватися тією самою засадою, як і державні народи.

Покищо в цій мілітарній ділянці існує, як бачимо, хаос. Захід мусить переставити на нову дійсність не тільки теоретичні основи своєї мілітарної політики, але й практично військові справи, як тактику і стратегію, які не мають ще ясно окресленого обличчя. У висліді цього ми є свідками посиленої пропаганди миру в ЗДА і в ССРСР. Просто дивно стає сірій людині, пощо визначні люди остерігають проти загрозованих небезпек, коли власне нічого поважного не діється, і всі хочуть миру.

Поява червоного Китаю як нової атомової потуги глибоко збентежила ССРСР і ЗДА. Атомові непорозуміння між ССРСР і червоним Китаєм є засадничим спором за провідне місце в комуністичному світі, на яке висувається тепер Китай, виявляючи територіяльні претенсії до ССРСР. Ідеологічні розходження — це димові завеса перед справжніми причинами, які лежать у боротьбі за відповідне місце в черговості світових потуг. Сімсот мільйонів населення Китаю можуть не бути загрозою, але сімсот

С. Галамай

ЕПІСТЕМОЛОГІЯ ПРОТИ МАТЕРІАЛІЗМУ

Епістемологія є філософічне дослідження в сфері правдивості й вартості людського знання. Епістемологія не є і не має бути дослідженням питання: чи можливе справжнє або правдиве знання. Багато дослідників вважають, що найважливішою галуззю філософії є саме наука пізнання, або епістемологія. Вона є, отже, філософічним дослідженням в обсязі правдивого і певного, точного людського знання при допомозі застанови і аналізу з метою вчинити виключним критерій правдивих і певних людських стверджень і аналізувати мотиви, межі і умови різних родів людського знання (чи пізнання).

мільйонів підтриманих атомовою бомбою, це означає боротьбу не на життя, а на смерть.

Червоний Китай приступив до продукції атомової бомби в 1959 році, коли Хрущов відмовився озброїти його новою зброєю. 1962 року Китай повідомив, що приступив до побудови власної атомової зброї. У серпні того ж року комуністичні провідники Китаю повідомили, що Москва не виконала угоди з 15 жовтня 1957 року в справі „нової техніки”, конечної для національної оборони, і відмовилася дати своїх науковців для продукції нуклеарної зброї.

Нема сумніву, що Китай використав певного роду „допомогу” обох імперій. І так Москва розбудувала Китаєві копальні урану і ввела його в ужиток атомових реакторів, а Захід вишколив китайських учених. Чільні китайські творці нуклеарної сили — це Чієн Сан-чянґ, який працював у паризькому інституті Кюрі та за свої праці дістав нагороду французької Академії Наук, і Тієн Шуєн-шен, професор аеронавтики в ЗДА, відомий конструктор ракет. Довгий час працював в СРСР Ко Тінґ-суї, займаючи пост заступника директора атомового інституту в Дубно, а перед тим працював він у ЗДА над будовою першої атомової бомби.

Нема сумніву, що у світі були відомі заходи Китаю в справі продукції атомової зброї. Зокрема американці знали про підготовлюваний вибух. Літаки „У-2”, що вилітають з Формози, відкрили сталеву вежу для випуску бомби, побудовану в пустельній місцевості провінції Сін-

Матеріаліст підходить до епістемології з переконанням, що тільки матерія є реальна річ. Послідовно для нього існує тільки один рід знання, що його маєтсья досліджувати, а саме — конкретизоване знання, здобуване за допомогою тілесних змислів-чуттів. Немає сумніву, що існує насправді інше й повніше знання, що його здобувається не фізичними очима, але саме „очима душі”, розумом чи пак думкою або інтелектуальним зусиллям, що ніяк не впливає з нашого сенсуального-чуттєвого світо-сприймання.

Іншими словами, нам ясно, що не вільно починати дослідження людського знання, не від-

кіянґ. На цій підставі Раск заявив у вересні 1963 року, що треба сподіватися першого вибуху китайської атомової бомби. Своєю заявою він хотів відібрати пропагандивний аргумент червоним китайцям, мовляв, про це давно знали військові, політики і науковці Заходу.

У перших вістках про вибух китайської атомової бомби злегковажено її силу. Говорилося і писалося, що довгі роки потрібні, щоб Китай осягнув поважніших успіхів, і тому його нуклеарна сила — лише політична зброя. Але незабаром після того просочилися вістки, що китайська бомба не така вже примітивна, і що за десять років Пейпінґ матиме бомби у „вистачаючій кількості”. В такій ситуації Китай є для СРСР куди небезпечнішим ворогом, як для Америки. Сімсот мільйонів людей — це загроза, незалежно від позірної різниці комуністичних догм. Національні інтереси сильніші від суспільних, менш чи більш вдалих, теорій.

З огляду на назріваючу ситуацію союз Москва — Пейпінґ утратив своє значення. Не знаємо, як далеко зайшла реалізація несамовитого звороту в напрямі Москва — Вашингтон. Вона може залишитися у сфері дипломатичної гри без виходу, викрутів і слів між рядками. Можна припускати, що вся та проблема не виходить на користь СРСР, і це було головною причиною зміни у Москві. Тому заяви нових провідників московської імперії про вдержання коєкзистенції з Заходом є тільки пустою фразеологією для читачів преси і віруючих у слова дипломатів.

кинувши наперед матеріалістичних упереджень, пересудів.

Треба сказати, що такі упередження, помилкові ствердження, фальшиві засновки й припущення залишили свій слід у філософії, точніше в історії філософії. Легковажити це ніяк не слід. Ці пересуди і фальшиві припущення (супозиції) мають таку погану вдачу, що вони залюбки викликають не одну чи дві помилки у філософії, але цілий ланцюг, зчеплення помилок. Це діється, зокрема, тоді, коли ціла серія поглядів мусить спирати свою правдивість на першому погляді. І що фундаментальніший початковий, перший блуд, тим повніше знівечується вся позиція, побудована на цьому первісному помилковому погляді.

Саме таким помилковим припущенням або зовсім шкідливим упередженням, чи пак небезпечним пересудом, що може звихнути цілу філософічну систему, і є ніщо інше, як матеріалізм. Матеріалізм бо базується на безкритичній супозиції про те, що існує тільки те, що матеріальне, доторкальне або тілесне. При тому одні матеріалісти вважають, що фактично духове або нематеріальне буття просто не існує. Інші твердять, що неможливо, щоб щось духове існувало, тобто для таких філософів терміни „нематеріальний” або „духовий” — це синоніми слова „неіснуючий”. Ще інша група з-поміж матеріалістів гадає, що „духове” є виплодом фантазії. І так, наприклад, кентаври чи русалки саме тому, що вони є витворами людської уяви, мали б по праву називатись „духовими”, бо це — фантастичні продукти людської уяви.

Це значить, що матеріаліст вважає за реальне, за дійсне тільки те, що можемо пізнати нашими чуттями, чого можемо доторкнутись, що можемо смакувати, нюхати або бачити.

Тим часом ми і без філософічної чи логічної аналізи здаємо собі справу з того, що, крім пізнання буття очима, нюхом, смаком, дотиком, отже чуттями, існує ще інше пізнання. Людина — це створіння особливе. Ми відкриваємо в людині цілі скарби знань чи пізнань, що їх породило щось більше за чуття дотику чи зору. Ми знаємо, що є різниця між чуттями і інтелектом, чи пак мисленням.

Це правда, що чуття, як органи тіла, контактують нас з навколишнім, реальним світом. І

тому ледве чи можемо починати наше дослідження від того, що признаємо інтелектові або умові здібність пізнавати буття, але повністю відмовляємо чуттям „права” і здатності такого ж пізнання буття. Був би це неправильний підхід, що призвів би до хибних висновків. Так, отже, признаючи різницю між чуттями, що їх маємо п'ять (зір, слух, дотик, запах, смак), і думковими чи інтелектуальними операціями, рівночасно пам'ятаємо, що поруч пізнання чуттями або сенсації, існує інший тип пізнання. Людина має інтелект, ум, чи як хтось хоче — дух, і цим переважає звичайних тварин, тобто, крім бачення або дотикування, вона може ще думати, може розумувати, мислити так, що ми завдяки мислі признаємо значення речей. І це теж факти.

І тепер, якщо ми стверджуємо, що поза пізнанням чуттями, тобто поза сенсацією, є ще інше пізнання, а матеріаліст вважає, що лише чуттєве пізнання є реальне чи пак наукове, тобто правдиве знання, то скажемо, що він помиляється, а його наука є псевдонаукою.

Звичайно тут треба застерегтися, що для того, щоб докладно обговорити різницю між сенсуальним і інтелектуальним, чи там думковим або духовим знанням, треба було б багато місця. На це тут немає ні змоги, ні потреби. Займаються цим питанням науки: логіка та філософічна психологія і звичайно там детально обговорюється всі ці нюанси.

Тут же з метою показати, що матеріаліст починає свою епістемологію з півфактів, треба таки добре уявити собі різницю між сенсуальним і умовим (інтелектуальним) знанням. Саме матеріалісти цієї різниці не хочуть признати. Вони стоять на становищі, що ніяких різниць у типах не потрібно вводити в області людського знання. Вони вважають, що всі пізнавальні процеси однорідні і якраз сенсуальні. Таке твердження — це спрощення над міру, бож можна довести, що існує нематеріальне знання (пізнання). Його виразно відрізняємо від матеріалізованого пізнання, тобто при помочі чуттів.

Три факти

Три факти можна навести на доказ, що, хоч ми й не виключаємо ролі наших чуттів у процесі пізнання, то виразно стверджуємо нематеріальність умового пізнання, як контраст

до матеріальності сенсуального (сприймання світу за допомогою чуттів) пізнання. Ці три факти такі: а) факт універсальності ідей, б) факт нашого знання причинового зв'язку і в) факт перфектної застанови (рефлектування).

З приводу або про універсальність ідей. Нарисуймо на таблиці або на куснику паперу кілька різної величини ромбів. Кожний ромб нарисуймо олівцем різних красок. Отже кожний з них буде інший і щодо величини, і щодо кольору, кожний індивідуальний чи індивідуалізований, а проте кожний цілком той самий, бож всі вони є ромби, а не, скажімо, трикутники. Тобто про кожного з них можемо сказати, що то чотирикутник, який має чотири боки рівні, як у квадраті, але коли квадрат має всі кути по 90 степенів, то ромб має два кути більші, ніж 90 степенів. Таку саму в основному дефініцію можна прийняти у відношенні до кожного ромба, і цю дефініцію можна прикласти до кожного ромба, який колинебудь в минулому чи в майбутньому можна було б придумати. І то незалежно від величини чи краски тих геометричних фігур. Як довго ця фігура залишається ромбом, її суть та сама.

Ця суть, есенція, ця сутність і є **універсальною** ідеєю, прикметою, що належить всім істотам чи речам, і не точно цій, а не тій речі, як, наприклад, ідея дерева або коня. Коли говоримо взагалі про коня, то говоримо про „ідею” коня, а не про того гнідого з цяткою на лобі, з надщербленим копитом лівої ноги. Те саме знаємо, коли говоримо про ідею свободи, справедливості чи, наприклад, епістемології.

І ось знати про ці універсальні ідеї, тобто мислити про них можемо завдяки нашій виключно нематеріальній здібності. Самий факт, що ми знаємо або розуміємо основне значення або дефініцію чогось, тобто іншими словами факт, що ми маємо універсальні ідеї, доказує, що ми мусимо мати знання (пізнання), що своїм характером є нематеріальне. Ця нематеріальність є основною рисою, що відрізняє сенсуальне знання від умового (інтелектуального). Очевидно, психолог може тут навести багато доказів на те, що ум сам по собі незалежний від матерії і тому є духовим.

Висновок: матеріальна здібність пізнання або сенсуальне пізнання в'яжеться з поодиноким, індивідуалізованим, конкретним пізна-

ванням чуттями, а тільки нематеріальна здібність пізнання посягає по універсальній ідеї. Факт загальності дає нам вгляд в нематеріальність ума (інтелекту) і різницю між пізнанням чуттями і пізнанням дорогою мислення (інтелекту).

Про причиновість. Здається, не вимагає довшого пояснювання те, що за допомогою чуттів годі заобсервувати причиновий зв'язок між явищами. Наприклад, очима бачимо поодинокі вагони, що біжать по рейках, але без відповідного розумування ми не пізнаємо тої сили, що знаходиться у паровозі, який тягне вагони. Ми **розуміємо**, що поїзд не міг би гнатися, мов шалений, якби не було **причини**. Її ми не бачимо очима, ми її можемо **зрозуміти**. Це тільки дякуючи моєму інтелектові, думці, я можу зрозуміти і раз на все знати, що все, що **починається або що проходить зміну, вимагає причини, що спонукує те щось бути або мінятися**. Моє чуття зору не має уявлення про суть того принципу. Очима я читатиму поодинокі слова, наприклад, про нематеріальність думкового знання, ухами можу чути слова, дуже дорогі моєму сердцю, але пізнати причиновий зв'язок між речами можу виключно нематеріальною здібністю мислення.

А тепер запитаймо, чи ж не є принцип причиновості ще важливіший і повніший значення та вартості, ніж поодинокі речі, що їх спостерігаємо очима?

Напевно принцип причиновості стільки ж важливий і має сенс, що й, наприклад, чисто чуттєвий біль в усі, і все ж цей принцип не сидить в усі, тобто не існує в тілесній, конкретизованій, індивідуалізованій, що дається поділити на частки, формі. Цей принцип не є тіло, не є місце, не є тілесна річ. Але він дійсний і дійовий. Ми його розуміємо, але саме умовими якостями.

Про рефлектування чи пак застанову. Аналіза виявляє, що людина не лише знає предмети, але також може застановлятися над самим тим актом пізнання, аналізувати процес аналізу. Не може цього доклати матерія.

У висновку скажемо: філософ, що як матеріаліст підходить до епістемології з поглядом, що реальною є тільки матерія і що відкидає нематеріальне як нереальне, не всилі здвигнути повної і відповідної будівлі філософії людсько-

Іван Левадний

НЕЗЛАМНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПАТРІОТ

(У 240-ліття з дня смерті Павла Полуботка)

Чорні часи переживала Україна на початку XVIII століття. Після нещасного Переяславського договору Україна попала в нову неволю. Намагання гетьманів — наступників Богдана Хмельницького — скинути московське ярмо не увінчались успіхом.

Героїчні змагання гетьмана Івана Мазепи в союзі з шведами за волю України, як одчайдушні спроби визволитися з тяжкої неволі, закінчилися Полтавською катастрофою, і на Україну впали нові репресії царського уряду. Союз Мазепи з Швецією дав Росії зручну підставу взятися за цілковите скасування автономії України. З огляду на те, що перехід Мазепи на бік шведів ніби кидав тінь зрадництва на весь український нарід, царський уряд вирішив завести нові порядки на Україні: не тільки скасувати автономію гетьманщини, але й зруйнувати її живі творчі сили, знищити її засоби, знесилити її населення.

Тисячі козаків і селян, позбавлених як „зрадники” права носити зброю, гнали на північ будувати нову російську столицю Петербург, осушувати багнища, копати канали, де ті люди масово гинули від виснажливої праці, суворого підсоння, холоду і хвороб. Масово посиляли українців і під Царицин копати канали між Волгою і Доном, де серед них також була велика смертність від нелюдських умов праці.

Українське населення царський уряд змусив постачати харчі для численного московського війська, розміщеного на Україні. Всі торговельні зв'язки України з сусідніми державами припинено, а українські товари, що йшли на Московщину обкладалось величезним митом. Сам цар роздавав колосальні маєтки на Україні своїм генералам і відпоручникам і втручався

го пізнання. Так то справжня, повна, правдива епістемологія стоїть проти псевдонауки матеріалізму. Бож і матеріальний світ, що в додатку є тільки малою частиною того світу, що його пізнаємо нематеріальними властивостями умового процесу — врешті-решт дається зінтерпретувати за допомогою не чуттів, але духових прикмет людського ума, думки.

в усі ділянки українського життя, не числячись ні з якими правами, що їх мала Україна згідно з Переяславською угодою. У гетьманській столиці, що була перенесена з Батурина до Глухова, під самий московський кордон, сиділи два московські резиденти з великим військом, які могли кожної хвилини заарештувати гетьмана і всю старшину, тим самим обезголовивши український нарід.

Проголошена козацька старшина не наважувалась протестувати проти всіх цих насильств. Краще представники її, що дбали за волю рідного краю, пішли разом з Мазепою на еміграцію або були замордовані чи заслані до Сибіру. Інші мовчали, стероризовані жорстокими репресіями.

І ось серед тих, що мовчки терпіли, знайшлася відважна людина, яка, нехтуючи власним життям, не побоялась виступити в обороні поневолені батьківщини. Це був ніженський полковник Павло Полуботок. Досвідчена, енергійна людина, він зробив одчайдушну спробу допомогти своєму народові і легальними засобами вибороти йому права, що їх підступно відібрала Москва.

Полуботок відзначався глибоким знанням урядових справ і користувався загальним авторитетом. Коли після об'єднання Мазепи зі шведами цар Петро наказав обрати нового гетьмана, старшина в Глухові хотіла була обрати Полуботка, але цар не погодився на його кандидатуру („він надто розумний, з нього може вийти другий Мазепа”) і призначив натомість старого, не енергійного Івана Скоропадського.

Посилаючись на непорядки в українському правлінні, цар Петро встановив у 1722 році при гетьмані так звану Малоросійську Колегію на чолі з москалем Веляміновим. Колегія мала контролювати суди, приймати скарги на судові та урядові установи, навіть на найвищі уряди, стежити за гетьманською канцелярією та її листуванням, пильнувати за всіма діями українських урядників, ніби з метою не допускати кривди козакам та селянам, а про всі неполадки доносити Сенатові в Петербург. В руки Колегії перейшла фактично вся влада на Укра-

їні, і гетьманський уряд став звичайною маріо-
неткою. Скоропадський як умів і міг заступав-
ся за своїх земляків, але на нього не звертали
уваги, і він, отрічений усім тим, незабаром
помер.

По його смерті цар Петро поручив полковни-
кові Лобутовкові з генеральною старшиною за-
ступати гетьмана, в усіх справах радячись з Ве-
лікимовим, і разом з тим українські справи, ві-
добраши від Колетці, через яку гетьман підтри-
мував зв'язки з царським урядом, дав у завіду-
вання Сенатові. Тим самим зрівняно Україну
із усіма іншими провінціями Росії.

Старшина вислала до царя послів з прохан-
ням дозволити обрати нового гетьмана, але від-
повіді на це прохання не одержала. Після пов-
торних нарадувань цар Петро влітку 1723 року
повідомив, що він підшукує на місце гетьмана
вірну і певну людину, бо „від часів першого
гетьмана Богдана Хмельницького аж до Ско-
ропадського всі гетьмани виявили себе зрадни-
ками”.

Тим часом Велиминов повновладно панував
на Україні, примав на Лобутовка та старшин,
завів нечувані до того податки, розпоряджаю-
чись ними свавільно. Московські вояки хазяй-
нували на Україні як у себе вдома. Козаків да-
лі гнали на тяжкі праці поза межі України, де
вони масово гинули. За п'ять років — 1721-1725
— на Ладозькому каналі, на Кавказі і над Вол-
гою загинуло 25 тисяч козаків.

Пронятний гарячою любов'ю до дітного
краю, Лобутовок, гадаючи, що одіною з причин
порушення давніх українських прав є неполад-
ки в урядах, заходився заводити крайний лад
в урядах, видавав універсали з заборонаю стар-
шині використовувати козаків для своїх сілуж-
би, запроваджував крайні порядки в суді, боров-
ся з кабарніцтвом і зловживаннями. Разом зі
старшиною він домалаявся скорішого обрання
нового гетьмана, екаряжився на брутальне по-
во дження московських правителів, посилаю-
чись на статті Богдана Хмельницького.

Широка діяльність Лобутовка накікала на
нього гнів царського уряду. Велиминов надіслав
цареві екаргу, що Лобутовок у своїх заходах
противиться йому. Цар Петро викликав до се-
бе Лобутовка і представників старшини, ніби
для виснаження справи, наказавши вивезти ко-
заків на південний кордон, ніби для охорони
України від татар.

Привбувши до Петербургу, Лобутовок зі стар-
шиною подав цареві прохання повернути Укра-
їні її старі права. Він підкреслював, що згідно
з статтями Богдана Хмельницького ніхто не
має права втручатися до козацького суду. І
радом у цей час до царя прийшло прохання
від Стародубського полку — завести моско-
вський суд і полковником поставити москво-
ві Браженни Лобутовок зрозумів, що це — ді-
ло рук Велиминова, який організує подібні міс-
ти-прохання, щоб проти домалая старшини
царський уряд міг покликатися на „бажання”
української людности.

Одержавши прохання від Стародубського
полку, Петро надіслав на Україну свого дові-
реного Румянцева з дорученням розпитати ко-
заків, чи бажать вони давніх порядків, як Ло-
бутовок зі старшиною, чи московських, а зара-
зом — зібрати відомости про кривди, чинені на-
родові від старшин.

Лобутовкові було ясно, що Румянцев з Ве-
ліминовим легко зорганізують собі потрібну
ім відповідь, тим більше, коли приобіцяють лю-
дам землю, забрану старшиною. Не маючи змо-
ги поїхати на Україну, він відрядив своїх від-
поручників, щоб повсюди людям, що треба го-
ворити і як відповідати Румянцеву.

За вказівками Лобутовка, козацьке військо,
розташоване на південному кордоні над річ-
кою Коломаком, надіслало цареві подання, в
якому екаряжилось на кривди московських пра-
вителів, не законні податки, тяжкі податки мос-
ковських військ і просило знову дозволу обра-
ти гетьмана за давніми порядками.

Дізнавшись про все це, цар страшенно роз-
гнівався, що Лобутовок дів всупереч йому, і
велів арештувати його та всю старшину, яка
була в Петербурзі, а також усіх, що укладали
коломацькі пункти, і привезти їх до Петер-
бургу.

Проти Лобутовка почалося судитство. Але
мужкий патрлот не злякався і не заломився. На
допитах він сміливо закидав Петрові порушен-
ня українських прав, одверто говорив, що гно-
блення України не робить цареві чести, що да-
леко славініше правити вільним і вільним на-
родом, і пригадував, що українці мовчлико вико-
нували всі наїтяжчі роботи, на які їх нади-
лаги.

— „За все те, — еказав цареві Лобутовок, —
замість відячности здобули ми тільки зневагу

і поневірку, попали в найгіршу неволю, плати-мо данину ганебну і незносну, змушені насипати вали і копати канали, сушити болота непрохідні, гноючи їх трупами наших покійників, що цілими тисячами гинули від втоми, голоду і нездорового повітря; і всі ті біди та кривди наші збільшуються під теперішніми порядками! Начальствують над нами чиновники московські, які не знають прав і звичаїв наших і майже неграмотні — знають тільки, що їм все над нами чинити можна”.

Розлючений такими словами цар наказав замкнути Полуботка до в'язниці.

Кілька місяців перебував у Петропавлівській фортеці під слідством мужній патріот, але не змінив своїх поглядів. Його ув'язнення викликало загальне обурення і широкий протестатційний рух по всій Україні.

Дізнавшись, що Полуботок тяжко захворів і дальше перебування його в ув'язненні може викликати небажані події на Україні, цар прибув до нього у в'язницю і почав намовляти визнати „помилки”, обіцяючи за це милість і високі державні посади.

Хоч і виснажений тяжкою хворобою, набутою у вогкій в'язниці, Полуботок мужньо відповів Петрові: „Вступаючись за Вітчизну, я не боюсь ні кайданів, ні тюрми, і для мене ліпше найгіршою смертю вмерти, як дивитися на загибель моїх земляків”.

Цар обіцяв призначити йому найкращих лікарів, але Полуботок не прийняв царської ласки. — „За невинне страждання моє і моїх земляків будемо судитися у Спільного і Нелицемирного Судді, Бога нашого: скоро станемо перед Ним, і Він розсудить Петра з Павлом”, — сказав Полуботок.

І дійсно, 29 грудня 1724 року помер гетьман Полуботок у Петропавлівській фортеці, так і не діждавшись кінця слідства, а слідом за ним 8 лютого 1725 року помер і Петро. Слова Полуботка про скору зустріч на суді перед Богом виявилися пророчими.

На Україні пам'ять про славного наказного гетьмана, борця за волю рідного краю, оповитого авреолею мучеництва, лишилася невмирущою. Серед народу ширилися його портрети з наведеними пророчими словами, зверненими до царя.

Ділимося сумною вісткою з Друзями і Знайомими, що 26-го січня 1965 року в Брукліні, несподівано помер

бл. пам. ВОЛОДИМИР ЛУЦЕНКО

уроджений 4 жовтня 1904 р. в Любачі Княжій, Україна, кол. політичний в'язень польських та німецьких тюрем, член Головної Управи УСРВ і член Організації Українського Визвольного Фронту.

Похорон відбувся в суботу дня 30 січня 1965 року з похоронного заведення П. Яреми до української католицької церкви св. Юра в Нью Йорку, а потім на кладовище св. Реймонда в Бронксі, Н. Й.

Хай буде вічна пам'ять Покійному!

**Організації Українського
Визвольного Фронту**

Образ героя-мученика знайшов відбиття в українській літературі. Тарас Шевченко у своїй поемі „Сон” зобразив, як тінь Полуботка, ніби невимовний докір, літає над московською столицею. Пам'яті Полуботка присвятив свою поему Степан Руданський. Про Полуботка написав в різний час драматичні твори Осип Барвінський, Кость Буревій і Григорій Лужницький. Малярський твір, що зображує зустріч Полуботка і Петра в Петропавлівській фортеці, виконав мистець Волков.

Іменем П. Полуботка названо засноване з ініціативи М. Міхновського в першому місяці революції 1917 року Військове Товариство для організації української збройної сили. Воно сформувало в Києві український полк ім. гетьмана П. Полуботка, що в ніч з 15 на 16 липня 1917 року зробив спробу державного перевороту в Києві з метою повалення московської і встановлення української влади. Не досягнувши успіху, полк був змушений піти на фронт.

Пам'ять про Павла Полуботка невмируща, а його трагічний життєвий шлях є символом долі всіх тих, що плекають надію на можливість мирного порозуміння з північним сусідом. Це неодноразово підтвердила наша історія в часи національно-визвольних змагань і тепер.

Д-р Петро Мірзук

ОСНОВНИЙ ПОЛІТИЧНИЙ КЛИЧ

Клич „Україна для українців!” сьогодні так само гостро актуальний, як був він тоді, коли його на переломі дев'ятнадцятого і двадцятого століть уперше підніс, як основний постулат політичних змагань поневоленого українського народу, Микола Міхновський. Бо й сьогодні, як і тоді, Україна перебуває в стані важкого колоніального визиску Москвою. Багатствами української землі користується московський окупант для того, щоб все більше скріплювати господарську й політичну силу московської імперії, дозволяючи українцям користуватись ними лише настільки, наскільки потрібно, щоб вони, як раби, були всилі працювати на окупанта. Але — на диво! — ще й сьогодні є українці, а то й політичні „середовища”, які намагаються висміяти цей клич як нібито шовіністичний.

Кажемо „на диво”, бо здавалося б, що в наші часи неможливо вже знайти хоч трошки грамотну політичну українську людину, яка квестіонувала б клич „Україна для українців!”, як основний постулат політичної дії українських самостійників. Аджеж відомо, що такий клич був і є основним політичним постулатом кожного народу, що перебуває в стані поневолення і бореться за національно державну самостійність. Клич „Америка для американців!” був першим політичним кличем усіх тих американських патріотів, що підняли боротьбу проти англійського колоніалізму і створили ЗДА. В Європі немає народу, який квестіонував би цей клич у застосуванні до своєї країни. І навіть всі африканські нероди ставлять в основу своїх політичних змагань клич „Африка для африканців!” Таких, що протиставляться цьому кличеві у відношенні до свого власного народу, вважають скрізь національними зрадниками, або квіслінгами — як почали їх звати від часів німецької окупації західно-європейських країн в другій світовій війні іменем норвезького провідника колаборантів із ворогом.

Це тільки в поневоленій Москвою Україні існувала перед першою світовою війною „українська” політична партія, „українські” соціалісти, які повели шалену боротьбу проти клича „Україна для українців!”, бо впоювана їм мос-

ковськими учителями інтерпретація соціалізму зуміла виростити в них переконання, нібито національне питання стало вже неіснуючим питанням і тому їм, „українським” соціалістам, треба боротися не за національну самостійність України, а за соціалізм при збереженні колоніальної приналежності України до московської імперії.

Наслідки тієї боротьби проти клича „Україна для українців!”, зокрема в роках 1917-1919, коли глумом долі в руках тих соціалістів опинилося керівництво визвольною боротьбою українського народу, відомі всім: змарнування неповторної нагоди закріпити державну самостійність України, знищення патосу національного відродження серед українських мас, зведення визвольної боротьби на манівці демагогії „клясової боротьби”, промощення дороги московським червоним імперіялістам до поновного поневолення України пропагандою „соціалістичної солідарності з московським робочим людом” та офіційною демобілізацією української армії. За шалену, вперту і успішну боротьбу „українських” соціалістів проти клича „Україна для українців!” в тих переломових часах заплатив і далі платить весь український народ мільйонами жертв, замучених у підвалах ГПУ-НКВД, в концтаборах Сибіру, заморених пляновим голодом.

Такі були наслідки відкинення клича „Україна для українців!”. Його місце зайняв пляново і з жорстокою, безоглядною послідовністю здійснюваний клич „Україна для москалів!”: мільйони українців вимордувано або вивезено з України на Сибір, в Україну привезено мільйони нових московських колоністів, а українців, які залишилися в Україні, обернено на рабів Москви.

Не кращі наслідки приносило поборювання клича „Україна для українців” на західно українських землях, окупованих між двома світовими війнами Польщею: ті землі перетворено послідовно в терен колонізації мазурів, у „Малопольску”.

Ще страшніші наслідки мало принести поборювання клича „Україна для українців!” у другій світовій війні. Замінення цього клича кличем „Україне фюр ді дойчен!” мало при-

вести до запланованого Гітлером виселення всіх українців на Сибір і передавання цілої України до диспозиції німецьким колоністам.

Всі ці історичні події такі ясні, такі переконливі, що — здавалося б — годі тепер знайти грамотну політично українську людину, яка ставила б під сумнів конечність визнання клича „Україна для українців!” основним постулятом політичної дії кожної української політичної партії, середовища, групи і кожної окремої української людини.

Однак, такі знаходяться. І то не серед неграмотних чи півграмотних „селепків”, але серед „перевчених” зазнайків. Так, наприклад, недавно читали ми в звідомленні з одних зборів в Балтиморі, що члени „ідеологічного” студентського т-ва „Зарево” засуджують клич „Україна для українців!” і що осуд цього клича висловив також один присутній на тих зборах (чи там „сходинах круглого стола”) пан доктор!

Нам здається, що проти клича „Україна для українців!” можуть бути тільки „форнальські душі”: раби за своєю вдачею, які прагнуть керівного посту над своїми. Усвідомивши, що їхня постава в періоді боротьби українського народу проти окупантів позбавила їх морального права на якийсь керівний пост у вільній Україні, вони воліють чужу владу в Україні, якій вислугувались би, здобуваючи собі тією рабською службою позицію „форналя” над іншими українцями. Може бути, що така життєва філософія „реалістична” (як це окреслив один із лідерів „Зарева” в своєму виступі на „живій газеті”), тільки ж для здорової морально людини така „філософія” надто гидка.

Дехто з гуртка „ревізіоністів” клича „Україна для українців!” пробує „роз’яснювати”, що властиво засуд стосується не самого клича, а другої частини тієї „Заповіді УНП”, в якій Міхновський поставив цей клич, а саме проти заклику „... тому виганяй з України всіх ворогів-зайд”. Мовляв, заклик виганяти з України всіх не-українців негуманний, шовіністичний. Таким „гуманістам” ми ставимо питання: котрий це з культурних європейських народів, визволившись з ворожої окупації, дозволив ворогам-зайдам залишатися в їхній країні? Це правда, що по викиненні гітлерівської Німеччини з Франції, Бельгії, Норвегії багато німців залишилося там, але — в тюрмах, як „воєнні

злочинці”! На волі, як рівноправному громадянину, не дозволили залишитися ні одному німцеві, вчорашньому представникові окупаційного апарату, ні Франція, ні Бельгія, ні Норвегія, ні ніяка інша країна. І нікому в світі, навіть самим німцям, не прийшло на думку вважати це „негуманним”, „шовіністичним” актом. Коли африканські колонії здобували волю, то вимогу „бельгійці, йдіть додому”, „голландці, йдіть додому!” повторювали аж до повного виконання цієї вимоги не тільки дані автохтони, але й члени ОН, піддержуючи таку вимогу авторитетом організації Об’єднаних Націй. До того ж викидування всіх „ворогів” стосують усі народи до всіх членів нації-поневолювача. Поляки і чехи, визволившись з німецької неволі, прогнали одинадцять мільйонів німців з теренів, на яких ті німці суцільною масою жили вже сотки літ; жиди викинули з Палестини в ім’я клича „Палестина для жидів!” понад мільйон арабів, хоч араби жили там, як величезна більшість, уже більше як тисячу років. А в видвигнутому Міхновським кличі говориться про викинення з України тільки всіх ворогів-зайд, тих, що сьогодні є виконавцями московського гніту й визиску України. Чи ж мали б українці виявитися більшими рабами, як найпримітивніші африканські мурина і по здобутті незалежності дозволити двом мільйонам московських кагебістів з їх родинами залишатися далі в Україні та ще й на кращих становищах, бож заставляти сьогоднішнього, наприклад, обласного комісаря МВД йти звичайним робітником до копальні вугілля було б... „негуманно” і „шовіністично”?

Не шовінізм, не „негуманність”, а почуття власної гідності і відсутність рабського почуття меншовартости наказують, щоб видвигнутий Міхновським клич „Україна для українців!” був завжди основною девізою політичної дії кожного українського патріота-самостійника.

Немає сумніву, що всі ці політичні вимоги будуть оформлені у відповідних законах Української Держави. Льояльні супроти України чужинці користатимуться своїми горожанськими правами в межах основних законів Української Держави.

~~~~~  
**ПОШИРЮЙТЕ ВІСНИК!**  
~~~~~

ВКАЗУЄ ПРАВДИВИЙ ШЛЯХ

The Australian, п'ятниця, 4 грудня 1964 приносить статтю п. н. „Uniform youths meet prof. Stetzko”, в якій з виразною симпатією до молодечої організації СУМ в Австралії, до прем'єра Я. Стецька, до боротьби АБН подано ряд цікавих інформацій про народи АБН, про проєкт міжнародної армії добровольців в Азії для поборювання комунізму.

Ця сама газета з 19 грудня 1964 пише в статті п. н. „Call for Anti-Red Volunteers” про те, що така армія добровольців повинна помагати народам Південного В'єтнаму і Кореї та вможливити Національному Китаєві провести повну висадку на материк.

Los Angeles Herald-Examiner, 4 січня 1965 р. приносить світліну п. Я. Стецька з підписом під світліною: Ярослав Стецько: „Червоні китайці будуть дезертирувати”. В статті п. н. „Urges broader war on Reds” цитує слова українського прем'єра і Голови АБН: „Тепер настала пора знищити потенціал атомової бомби червоного Китаю. Якщо ми цього не зробимо, то Китай матиме досить атомових бомб і впродовж 3-ох років гідрогенну зброю”. Далі йде вимога виключити комуністичні країни з ОН і оточити русську імперію сіткою радієвих стацій для пересилання до поневолених ССРСР націй.

The Arizona Republic, з вітвірка, 12 січня 1965 приносить статтю п. н. „Stetzko urges U. S. to pull out of U. N.”, в якій подається, що під час пресової конференції в Phoenix Press Club Forum, Я. Стецько не тільки дораджував вийти

Пан Ярослав Стецько з керівниками Азійської Антикомуністичної Ліги, що відбула свій з'їзд в Тайпею в днях 23-27 листопада 1964 р.

з ОН, але й розпочати економічну бльокаду Советського Союзу і вимагав збройної підтримки для визвольних рухів внутрі комуністичних держав. Шелєпін, на думку п. Я. Стецька, стане фактичним диктатором в ССРСР.

Подібні уривки з виступів п. Я. Стецька приносять *Evening World-Herald*, з 15 січня в Омага, Небраска, що на першій сторінці вмістив світліну і ствердження, що двісті мільйонів неросійських народів в советській імперії можуть перерішити вислід боротьби Вільного Світу проти Москви.

Філядельфійський великий щоденник *Daily News*, з 21 січня 1965 вмістив світліну нашого прем'єра з підписом Ярослав Стецько... в тіні смерті. Наголовок статті написаної Нельсоном такий: „JFK Slaying a Soviet plot, Ukrainian Hero charges”, що означає: український герой твердить, що морд През. Кеннеді підготували совети.

Револьверова куля вперше свиснула попри вуха п. Я. Стецька влітку 1941 р. і поцілила в лице приятеля, що їхав з Стецьком, тоді прем'єром українського народу. Це був перший замах на його життя, але не був це останній — починається стаття в „Дейлі Ньюз”. Далі йде розповідь про те, як Сташинський признався, що він вбив Бандеру і мав вбити Стецька.

Той сам Шелєпін, що дав доручення вбити Бандеру (і плянував вбити Стецька), наказав замордувати През. Кеннеді, щоб з'єднати собі Кастра в Кубі і підсилити його позицію. Далі стаття виянює ролі Стецька і Бандери в 1941 році, Акт 30 червня 1941 р., перебування в кадеті в Саксенгавзені, працю на пості Голови АБН, працю для Тижня Поневолених Націй і т. д.

**

Напрошується короткий висновок: для тих, хто боліє долею ще Вільного Світу, кому не байдуже, чи той світ, а в ньому й Україну, за словами Шевченка „окрадений збудять ввогні”, для всіх, хто в часі коєгзистенційної дурійки гарячково шукають виходу і дороговказу — всім цим силам, рухам, течіям, групам і одиницям герой України вказує на близьке і на не таке дуже близьке майбутнє єдиноправильний шлях. Вихід не в примазуванні до молоха, не

П. Д-ий

ХТО ТАКІ „ГОСТІ З УКРАЇНИ”?

Багато замішання серед української еміграції викликали останнім часом висланці „Товариства культурних зв'язків з закордоном”, яких большевицька та радянофільська пропаганда називає приманливим окресленням „Гості з України”. Хто ж вони насправді оті „Гості з України”?

Для кожного, хто знає методи большевицьких провокацій і хто здібний критично й холодно думати, є очевидним, що в цьому випадку маємо діло в основному з вишколеними й випробуваними агентами КГБ, а якщо й долучено до того гурту одну-дві особи з-поза агентів КГБ, то вони відіграють у тій загрі точнісінько ту саму роллю, що хробачок, засилений рибаком на вудку. Адже відомо, що „Товариство культурних зв'язків з закордоном” є секцією КГБ (МВД).

Для пригадки цієї правди подаємо уривок із споминів провідного енкаведиста, А. Грановського, який утік був на Захід і опублікував
 ~~~~~  
 в нагинанні ідейного і політичного змісту до диктату тоталітарного режиму „третього Риму”, але в мобілізації і моральній революції, у відродженні сил, виразно протиставних червоній демагогії, підступові, поступенному і замаскованому, але певному „угроблюванні” Заходу. Зрозуміння такого виходу, такої світової революції зростає; про це свідчать участь представників численних азійських офіційних чинників на Конференції Азійської Протикомуністичної Ліги (АПАКЛ), про це свідчать прихильні відзиви преси про роботу АВН і його Голови, уважна постава інтелектуальних і молодіжних сил в Токію, Австралії, Скандинавії, на Заході Америки і всюди, де мав змогу п. Я. Стецько побувати, даючи спрагненим нової свіжої відповіді у назагал безпросвітній загниваючій ситуації вказівку, кудю йти. Можна тільки дивуватися, що деякі українські товариші пера не відчують, не схоплюють ритму того нового, що народжується і напевно потужнітиме. Треба надіятися, що вони це своє недотягнення відповідно виправлять, бо ж кожний українець повинен радіти успіхами української справи.

свої спомини п. з. „Я був агентом НКВД” (Anatoli Granovski. “I was an NKVD agent”. New York, 1962).

В 10-ому розділі тих споминів, затитулованому „Поезія обману” (стор. 287-291), А. Грановський згадує свою зустріч із Воронком, з яким він раніше проходив у Москві спеціальний вишкіл НКВД для діяльності на теренах поза ССРСР. Воронко сказав йому: „Я є тепер українським поетом і співробітником журналу „Дніпро”, бо мені доручено як особливо здібному агентові взяти участь в Першому Міжнародному Конгресі Антифашистської Молоді”.

Далі Воронко сказав Грановському таке:

„Вони приготують конгрес у Лондоні... Коли комісар Савченко (шеф НКВД в Україні) одержав про це повідомлення, він прийшов до висновку, що я буду знаменитим делегатом на такий конгрес. Я молодий, я брав багато разів участь в „роботі” і належу до „інтелектуалістів”. Єдиною перешкодою було те, що ні одна з моїх поезій не була ще ніде надрукована. Та Савченко швидко справився з цим. Я тепер належу до редакційного складу „Дніпра”, і головний редактор дає мені потрібні вказівки. Мої вірші друкуються регулярно, і я став широко відомим навіть для таких, які ніколи й одного рядка з моїх віршів не прочитали”...

„І що буде твоїм завданням в Лондоні? — спитав Грановський. — Я маю на думці твою дійсну роботу.

„Я, — відповів Воронко, — маю зустрітись з іншими делегатами і викликати в них стільки симпатій для ССРСР, скільки можливо. Отже, я повинен використовувати кожную нагоду для читання своїх поезій, написаних так, щоб викликати захоплення советським народом, його героїзмом під час війни, його любов'ю до миру, гуманітарними ідеями наших вождів тощо. До речі, мені дають належну допомогу в писанні поезій: найкращі майстри советської поезії пишуть вірші, які я друкую, як свої власні. Це робиться для добра справи, то чому я мав би мати якісь застереження проти цього?”

„Воронко, — пише далі Грановський, — приготувався дуже солідно до конгресу. Він вивчав усі інформації про характер і минуле виз-

Літописець

## „МОЛОДОТУРКИ”

На початку 20-го сторіччя Туреччина була „хворою людиною” в Європі. Вона була на вершці анархії, упадку, розгардіяшу, нездібности своїх урядів, від найвищого до найнижчого, перестарілої системи, неграмотности, нужди, архаїчного узброєння армії.

Тому в 1908 році група молодих старшин, „молодотурків”, переконала нікудишнього султана Абдула Гаміда II започаткувати реформи, проголосити конституцію та дозволити провести вибори до парламента. Однак „старотурки” почали протинаступ. Тоді „молодотурки” скинули султана з престолу, посадили на нього його брата, Магомета V і вчинили „чистку” серед опозиції.

начніших західних делегатів з тим, щоб, прибивши на конгрес, міг надати своїй роботі якнайбільшого розмаху при найменшій витраті часу...

„Я довідався опісля, що той конгрес відбувся в жовтні 1945 року. В англійській та іншій світовій пресі появилсь після того багато звідомлень про українського поета Воронка, поезії якого, — насправді не дуже то його! — справили велике враження на делегатів. Немає сумніву, що такі звідомлення можна зустрічати ще й сьогодні. І не може бути ніякого сумніву, що в той самий час, як такі звідомлення друкувалися в західній пресі, сам Воронко був зайнятий іншою, більш „практичною” роботою в Лондоні. Повернувшись до Києва, він привіз купу знімок та автографів делегатів на „Конгрес Миру”, як і потрібні інформації про всіх тих, яких опісля майже поголовно використано для цілей НКВД”.

Наведена цитата — це авторитетне свідчення одного з головачів НКВД. Отож, ясно, яких „українських поетів” та іншого роду „діячів культури” висилає московське НКВД, чи поновішому КГБ, за кордон для „контактів з українською еміграцією”? Ясно також, що є ціллю поїздок цих „діячів культури”, спеціально вишколених агентів КГБ? Отже, з ким так захоплено цілувалися наші новітні радянофіли, „круглостолівці” та їхні прихильники?

Від того часу і в інших країнах опозицію молоді проти старших називають „молодотурками”.

„Молодотурки” появилися майже в усіх народів, переводячи свої реформи мирним або насильним способом, однак — не завжди „на здоров’я” свого народу. Такі „бунти молодих” проти стариків, які затратили всяке почуття дійсности, замкнулися у своїй шкаралуці, але завзято трималися при владі, мали і деякі оправдані причини. Вся річ у тому, щоб відповідно унормувати пересміність урядів і становищ — молодшим поколінням.

Тут треба передусім розрізнити дві засадничі речі: чи „молодотурки” бунтуються проти свого проводу внаслідок внутрішніх причин, невідрадного стану державного устрою, як це було в Туреччині понад 55 років тому, чи внаслідок якоїсь закордонної „моди” чи агітації? Бо молодь іноді бунтується під впливом чужинецьких зразків, які їй смакують.

Найгірше, коли „молодотурки” бунтуються проти своєї влади чи свого проводу під впливом ворожих підшептів, наприклад, комуністичної пропаганди.

Так, на жаль, діється в багатьох країнах світу, можна сказати — на всіх континентах, навіть в Америці, де молодь не має причини бунтуватися, бо старші йдуть їй на руку аж задалеко...

Варта пригадати, що московські й китайські комуністи дуже ревно опікуються чужинецькими студентами, дають їм степендії на студії в своїх університетах і таким чином щороку вишколюють тисячі фахівців, у першу чергу — від революції.

В кожній азійській і африканській новоствореній державі є вже тисячі таких „молодотурків”, із мозками, „перемитими” в московських, сателітних та китайських університетах, які постійно викликають бунти проти своєї влади. Типовим явищем є Південний В’єтнам, де студентська молодь кілька років зчиняє бунти проти тих, що стоять у непосильній війні проти комуністів. Цікаво, чому нічого не чути про студентські заворушення в Північному В’єтнамі?

Заворушення скомунізованих студентів відбуваються часто в Японії, Кореї, Єгипті, у країнах Латинської Америки, навіть в Європі, наприклад, в Італії.

Найсумніше, що навіть в Америці можливі такі явища, як недавні бунти студентів у Каліфорнійському університеті, що в них брали участь тисячі молоді, домагаючись... свободи слова для комуністичних агітаторів в ім'я „студентської свободи”! І провід університету мусів кінець-кінцем уступити. Немає найменшого сумніву, що це була дуже хитро проведена комуністична акція, що має всі дані розвиватися в усіх американських університетах під плащом „студентської свободи”.

Але чому ніхто не питає американських „молодотурків”, чи існує яканебудь „студентська свобода” в ССРС?

Під заразливим впливом американських „молодотурків” почали появлятися і в нас такі наші „молодотурки”. Пізнати їх можна по тому, що вони з погордою висловлюються про українські установи на еміграції, від наукових, політичних, культурних аж до молодечих включно. Зате все чуже, головню з-поза залізної заслони, викликає в них теляче захоплення. Спробуйте покритикувати щось чуже: бітлісів, шіндіг, джез, твіст, студентські „братства” з їхніми оргіями, дивацькі одяги та зачіски „бойсиків” і „герлсів” — і вже маєте смертельного ворога!

Яка чудова українська пісня, музика, танки, мистецтво, звичаї в порівнянні зі zdeформованими, звультгаризованими, декадентськими сучасними „наймоднішими” запереченнями всякої культури, смаку, краси, пристойности! Але наші „молодотурки” летять на все чуже, а свого цураються, оминають, бо воно — „не модне”.

„Бунт молодих” шириться насамперед проти всього того, що люблять і поширюють наші громадяни, які винесли з рідного краю наші старі звичаї і традиції, бажаючи їх передати своїм нащадкам. Одначе наші патріоти натрапляють у тому на тупий опір молодих, що летять, як оті нетлі, на „современні вогні” морального й мистецького занепаду, „відчоловічення людини”, „визволення” від усяких моральних засад, від здорового глузду... Такими сумними явищами була й „Кочубеївщина” і мода на „культурний обман”, що знайшли своїх аматорів.

Юрїї Тис

## ПРОЗА ЗЕНОНА ТАРНАВСЬКОГО

(З нагоди появи його збірки „Дорога на Високий Замок”\*)

Амбіцією Зенона Тарнавського була театральна, літературна творчість. З великим динамізмом віддавав він усі свої сили театрові. Був добре ознайомлений не тільки із світовою драматургією, але й з працею режисера, актора, зі сценою взагалі. Шукав і знайшов своє інтимне відношення до театру. Студював теорію і практику театру, режисуру і драматургію, пристосовував до сцени прозові твори українських письменників, писав драми і п'єси, перекладав популярних чужинних драматургів (Дювала, Лябінса й ін.). Останні роки свого життя присвятив перекладам архітворів світової драматургії.

Зенон Тарнавський, за званням журналіст, багато років присвятив суспільній праці, зокрема в ділянці української культури; в цій галузі відзначався талантом організатора й ініціатора.

Зенон Тарнавський радо співпрацював з письменниками, акторами, редакторами, був

\*) Зенон Тарнавський, Дорога на Високий Замок, видання „Гомону України” (Торонто) та Інституту Української Культури (Дітройт), стор. 254, обкладинка Володимира Баляса, 1964.

Незвичайно прикре явище, що й деякі старші або в середньому віці освічені наші люди починають притакувати нашим „молодотуркам”. Маємо вже скрізь беззастережних потакувачів молоді в її погубному наслідуванні чужої моди на „оригінальність”, „модернізм” і „міжпланетарність”. Молодь завжди хворіла на дивовижні забаганки й замилювання, а вже сучасна молодь атомової доби, міжпланетарної комунікації, мабуть, перевищила всі дотеперішні покоління.

Тому тим більша відповідальність лежить на нашому старшому й середньому поколіннях, щоб наших „молодотурків” ублагородити, наставити на „путі праведних” і недозволити їм гуляти по роздоріжжях „бітніківства”, на манівцях міжпланетарного гуляйпільля. Треба подати їм помічну братню руку і повести на тверді позиції всеукраїнського фронту визвольної боротьби.

другом, співробітником і товаришем, вільним від заздрости. При цьому не терпів халтури і низькопробних виявів мистецької діяльності.

При такій многогранній праці, мало часу залишалося Тарнавському на прозу. Писав свої оповідання під впливом напливаючих настроїв, друкував їх під різними псевдонімами, а то й був спричинником містифікацій, публікуючи свої новелі як переклади західноєвропейських авторів. Визначний критик скваліфікував ці твори, як зразки перекладної літератури!

Прозовий літературний доробок Зенона Тарнавського, на жаль, невеликий, зате мистецьким рівнем дуже високий.

Зенон Тарнавський знайшов свій питомений стиль, відкидаючи засоби традиційної прози минулого століття з її утертими штампами, технікою описів і побудови. На їх місце вживав внутрішнього монологу персонажів і користувався драматургічними засадами. Тому його новелі можна ставити на сцені театру слова з одним актором, — жанр, відомий на Заході.

Властивостями оповідань Зенона Тарнавського є картини, що здаються відірваними від бігу оповідання, що переривають пливкість розповіді: це — короткі, здебільша яскраво насвітлені образи, що відтворюють події з життя персонажів, далекі від теми оповідання, що зникають у дальшому бігу подій, а згодом асоціюються з цілістю твору. Тим самим час у Зенона Тарнавського не йде з минулого у майбутнє: автор користується далеким чи близьким минулим, яке є тільки елементом, матеріалом у творчих намірах відтворити сильніше внутрішні переживання героїв, насвітлити й зорієнтувати читача у духових ситуаціях, поглибити драматичність подій. Читач входить у темний лабіринт, тільки тут і там освітлений короткими, яскравими блисками. З цих фрагментів відчуває він намір автора: як би не йшов час, людська доля має свою логіку і свою для кожного індивідуальну силу.

Зенон Тарнавський не є провідником у подіях своїх творів. Він не описує переживань як професійний психолог. Але з тим не залишає читача самотнім. Він розповідає від себе, і таким чином наближається до читача. Але авторова розповідь — це тільки вирізки з минулого життя героїв, все інше — вільне поле для читачевої уяви. Автор викликає читача на роз-

мову і дискусію, приводить його до пізнання ідеї твору і висловлює те, чого не можна вмістити у діалогах, ставлячи на першому місці психічні мотиви діяння героїв. Авторова розповідь, мережана мозаїкою споминів та подій, піддана доцільності мистецької мети.

В оповіданнях минулих десятиліть, які зветьмо інколи клясичними, письменники старалися приготувати читачів, щоб вони спокійно і поволі зрозуміли їх задуми. Але нині часи не ті. Зенон Тарнавський навіть не намагається втягувати читача у хід оповідання. Навпаки, коли починає новелю, акція проходить уже повним ходом, там нема місця на традиційний початок. Тарнавський змушує читача доповнювати недоговорене своєю уявою.

Побіч цієї притаманної Тарнавському техніки, зустрічаємо докладні описи осіб та оточення, виконані технікою близького зору. З тих подробиць, які автор виводить часто манерою нісенітниць, навіть з певною мірою легкого цинізму, складаються основи для великих подій. Подробиці мають на меті наблизити нас до персонажів оповідання, бо ми читаємо те, що самі добре знаємо з минулого. А з тим автор видобуває ефекти контрасту: велич у буденному, сили духа в матеріальному. Обидві сфери тісно між собою пов'язані. В них помічаємо не статику і спокій, а боротьбу і динамічне життя.

Ці мистецькі засоби Зенона Тарнавського дають йому змогу переходити понад питанням часу і понад ступенем ваги подій. Уривки взору, з яких читач передчуває цілість, хоч автор наче грається з читачем, заскакуючи його змінами ситуацій, оригінальністю стилю, переконливістю описів. Тим то дрібні події зацікавлюють і стають в умі читача значними, композиція твору не втрачає на спійності, а сам автор виявляє глибоку спостережливість, багатство думок і гнучку мистецьку зрілість.

Місце подій у прозі Зенона Тарнавського здебільшого Львів. Але який? Не місто тимчасового поселення, місце праці, яке покидаємо без жалю або до якого вертаємося без радості. Не місто, за яким не проллємо ні одної сльози, коли воно зникло б з обличчя землі. Львів Зенона Тарнавського — це місто історичного мислення, глибоких традицій, повного життя. Частина тисячолітньої історії нації, її культури, здобутків, перемог і поразок. Місто, яке зник-

нути не може, бо не вирвати символу і такого розуміння Львова з душ його населення. В обличчі віків не мало значення те, що це місто було відділене від світу оборонними, середньовічними мурами, наче б відгороджене від рідної природи і бурхливих подій та впливів світу. Не стало мурів, але Львів залишився тим, чим завжди був: культурним і політичним центром західної вітки української нації. Один, другий і третій окупант внесли тільки зовнішні зміни в обличчя міста.

Оповідання Зенона Тарнавського відбуваються в окупованому ворогом Львові. Але Львів залишається бойовим, вірним традиції. Автор надає йому характеру містерії. Говорить про нього так, наче хоче перевірити його, духово зглибити. Не цікавлять його вулиці, музеї, а цікавить тільки духовна атмосфера, тасмніча динаміка, творення і проминання, гра невидних сил, включно із львівським діалектом. Ось що стало пасією Зенона Тарнавського!

У творах Зенона Тарнавського нема такого модного нині страху і песимізму. Усе діється з позиції незнищимого, хай і попаде життя у крайню небезпеку. Це — творчість, яка вказує на українську людину, чим вона є і яку поставу затримує. Тарнавський не належить до тих письменників, які волюють не трудитися, щоб пізнати і цю містичну сторінку людської душі, і оправдуються, що література — не політика і не містика, а мистецькі куншти для уродного ідеалу „чистого мистецтва”.

Зенон Тарнавський стоїть, отже, на позиціях відмінних від традиційних у своєму стилі і модних своїм песимізмом. Щоб стати проти прийнятих поглядів оточення, треба великої мужності і зрозуміння, для чого служить свобода. Зенон Тарнавський мав це відчуття відповідальності, і знав, що модні течії в мистецтві слід модифікувати так, як це відповідає українській душі; що вони не поступ, як у техніці, а лише черговість, достосована до духу часу, до суспільних умов, до політичної ситуації і філософічних напрямків. І тому у творах Зенона

Тарнавського найсильнішою прикметою є національна прикмета.

Зенон Тарнавський у своїй творчості і в житті не зносив безруху, автоматизму і статички.

Світ його героїв барокковий. Це значить, у ньому діє певна доза гротеску, в мистецькій гармонії. Це — численні м'які лінії церков з лагідно-наївними скульптурами ангеликів. Повертаючись до його стилю, ми бачимо, що його світ це плетиво ліній, що розходяться і знову сплітаються, оті лінії високих ідеалів і смішні, недоречні лінії буденного життя. Розповідь пливе — морські хвилі з їхніми верхами й долами і буруни з несподіваними зламами, зверненням в інші часи й інші теми. Зенон Тарнавський хотів бачити світ таким, яким він є або повинен бути у його творчій уяві.

Дійсність у героїв новель Зенона Тарнавського приходить іззовні до їхнього шляхетного нутра. Він намагався показати саме це внутрішнє життя, найбільш індивідуальне, найбільш віддане справам ідеалів, яке характеризує справжню людину. Чисте життя, вільне від намулу буденщини. Це, як казав Ортеґа і Гассет, писати не на те, щоб щось діялося, а щоб висловити чисте життя в особовості і бутті персонажів.

Зенон Тарнавський — християнський письменник. Щось спільне є у нього з Георгесом Бернаносом. Його розмови кармелітанок Зенон Тарнавський залишив нам в українському перекладі. Цей визначний і дуже популярний у культурному світі письменник писав у передмові до свого твору „Великі кладовища”: „Дивне уявлення писати для тих, що писанням погорджують. Гірка іронія промовляти й перекопувати, коли я сам певний, що ця частина світу, яка здібна до спасення, належить тільки дітям, героям і мученикам”. Персонажі Зенона Тарнавського, власне, і є зі світу і для світу дітей, героїв і мучеників.

~~~~~  
ЧИТАЙТЕ,

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ,

„ВІСНИК”!

~~~~~  
**ПРИЙМАЄМО ЗАМОВЛЕННЯ НА КНИЖКИ НАШИХ ІСТОРИКІВ:**

**ПРОФ. О. ОГЛОБЛИНА і ПРОФ. М. ЧУБАТОГО.**

~~~~~

Аркан Пчхи

ПРО САМОГО СЕБЕ

(Автобіографічна гумореска)

Один поет, який має сімдесят років і сімдесят років пише свої поезії, котрих ніхто ніде за все те сімдесятиріччя не друкував, — прислав мені мішок віршів і просив десь їх надрукувати, поки він, цей поет, ще живе. Так хотілося йому побачити свої вірші надрукованими ще за життя, а не по смерті.

Ота сумна доля сімдесятирічного поета-початківця наштовхнула мене на деякі думки. „А що як я, поет, прозаїк, гуморист, публіцист — і не початківець! — не сьогодні-завтра гину, тобто дам дуба, а по мені, як кажуть, ані сліду, ані духу. Хіба ж я, Аркан Пчхи, не заслуговую на те, щоб мене хоч би перед смертю прославили? Заслуговую! Але тому, що в наш найцивілізованіший еміграційний час кожний сам себе прославляє, то і я не хочу пасти задніх. Отож прославляймося, Аркане Пиповичу Пчхи!”

Це я так сам до себе. Але ви, дорогий читачу, вже з мого вступного монологу довідалися, як я по-справжньому називаюся: Аркан Пипович Пчхи.

Чому я так називаюсь?

Тільки но я на світ появився, а сталося це 29 червня року Божого 1913 під ясным кубанським небом, у козацій станиці Ново-Троїцька, то відразу в пеленках і пчихнув: а-а-пчхи! Батько мій Пип та мати Калина в цьому небувалому факті (щойно явлена на світ дитина пчихнула!) угледіли щось неймовірно, страшне, несамовите й гріховне. Мовляв, дитина це народилась, чи якась, хай Бог простить, неземне створіння? Страху в батьків моїх від отого „пчхи” було немало, і вони відразу ж подалися з тою вісткою по людях та до панотця на поради, що все те мало означати.

— Хто його зна, що воно у вас за дитина появилась, котра відразу чхає, — говорили люди моїм татові і мамі. — Щось воно недобре має скластися...

І порадили:

— Перехрестить його, охрестить, тільки так і назвіть — Пчхи, тобто прізвищем його наречить таким, не вашим, значить, не батьківським. Бо як те дивне дитя виросте не як усі

люди, то ви за нього й відповідати не будете: з своїм власним прізвищем житиме...

Плакали, журилися ботки, бо як же — власна дитина з чужим іменем ходити буде? Але таки збулося: дали мені прізвище Пчхи.

А ім'я — Аркан.

Називався я на початках свого дитинства інакше, але тому, що я, як виявилось, справді народився не таким, як усі люди, то батько мене самочинно вдруге охрестив: хрестив він мене за мою неслухняність та дитячу „високоумдрість” арканом так, що я потім сам себе не впізнавав. Ото від того хрещення арканом і почали мене називати по імені — Аркан. Ну, а що мій батько називався Пипом, то і я, значить, остаточно утвердився у досить складному словотворенні: Аркан Пипович Пчхи.

Чому мій батько називався Пипом — того сказати не можу. Може, колись він був Пилипом, а скоротився до Пипа.

Але щодо мене самого, то і мої батьки, і люди, і панотець, усі мали повну підставу страхатися мого першого, по народженні, пчихи. Бо я таки виявився справді не таким, як люди.

— Аркане!

— Що?

— Що ти там у курнику робиш?

— На яйцях сиджу.

— Що-о-о? Та ти здурів? На яких яйцях?

— Та тут ось ряба квочка на яйцях не досиділа, пішла геть, то я й сиджу замість квочки.

Це — діалог між мною і матір'ю в моєму дитинстві.

А ось випадок із батьком, Пипом, значить:

— Візьми, Аркане, пута і піди на леваді спутай кобилу. Бо я там був, то вона, кобила клята, все заходить у сусідів овес, що біля левади.

Я взяв пута, пішов на леваду і спутав... сусіда нашого, який саме спав на межі.

Господи! Що тоді було, ворогові своєму не зичу. Не міг тоді я ні сісти, ні лягти, ні стати, — так мене провчив батько, як треба на світі жити. А коли він мене спитав, нащо я отаке вчинив — спутав не кобилу, а сусіда, я відповів батькові: „Хотів знати, чи мовчатиме сусід,

коли його спутати, так, як мовчить спутана кобила"...

Врешті батько мені сказав:

— Коли ти такий хвилософ, то я тебе віддам чужим людям у науку, хай вони з тебе роблять, що хочуть. Удома ми тобі ради не дамо.

Як почув я про науку, то наче мене хто на коня найбистрішого посадив. З радощів повипивав усе молоко і всі яйця, що мати приготувала на базар.

Але на Кубані, де я народився, вчитися не довелося. Прийшли розрухи двадцятих років і я разом з батьком опинився в рідній батьківській стороні — Харківщині. Отут і пішов у науку. Вчився рік, другий, п'ятий, сьомий... Вчився так, що вчителі казали: „З цього Аркана людини не буде: це буде або поет, або артист, або гуморист". Мені тоді так гірко ставало, що сльози лилися з моїх очей потоками. Значить, — міркував я, — якщо з мене й справді щось поетично-гумористичне вийде, то я вже не людина.

Але коли я пригадав своє справді нелюдське дитинство з усіма отими пчичами, арканами, курячими яйцями, на яких сидів, замість квочки, батьківського кобилою і сусідом, якого я спутав, замість кобили, — то твердо собі вирішив: „Нехай я й не людина буду, а вірші, фейлетони, оповідання, статті і все інше таки писатиму, і ще й малюватиму, як часу на все стане"...

Отож, вчився, писав, малював, а як уже дійшло до першого, потім другого, врешті третього курсу навчання в педагогічному інституті, мовно-літературного факультету, — тоді я побачив і відчув, що далі цієї науки не потягну. Бо батько й мати, „ласкаво запрошені" піти до колгоспу, залишилися не тільки без колишньої „клятої", як казав батько, кобили, і не тільки без курей та яєць, а й без зернини для себе на хліб. В Одеському інституті, де я вчився після Харківського ІНО, професори викладали в кожухах, шапках, студенти на лекціях торохтіли зубами, бо інститутські печі топилися... соняшниковим лушпинням, яке було рідкісним паливним продуктом. Оглянувся я одного разу в аудиторії на лекції мови: з більше як тридцяти студентів залишилася якась п'ятнадцятка. Повтікали „щасливі советські студенти" з інституту, щоб з голоду та холоду не погинули. Залишилися синки та доні партійних головачів.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ЧОМУ ХРУЩОВ АТАКУВАВ СТЕЦЬКА?

24-го червня ц. р., під час офіційної візити в Швеції, тодішній голова уряду Советського Союзу, Н. Хрущов, виголошуючи на прийнятті в Гетерборзі промову, багато уваги присвятив особі прем'єра України і войовничого голови АБН, Ярослава Стецька. (Повний текст промови Хрущова див. „Известия" з 26 червня 1964, ч. 151; частинний переклад на українській мові в „Гомоні України" з 18 липня 1964, ч. 30).

Причиною цієї уваги був факт, що Ярослав Стецько, з відома шведських урядових чинників, склав вінок від українського народу на могилі Карла XII і виголосив коротку промову, підкреслюючи, що вже 250 років тому Карло XII у союзі з українським гетьманом Мазепою обороняв Європу від наступу Москви.

Про складення вінка на могилі Карла XII передавало шведське радіо, а наступного дня у шведській пресі появилися фотографії та текст промови п. Я. Стецька.

Багато людей, виявляючи свою пошану чи

~~~~~  
Махнув і я тоді з Одеси на Харківщину, додому, самого себе і батьків від голоду рятувати...

І пригадав я віщування вчителів моїх: „Не буде з Аркана людини". Пригадав і подумав: „Ох, і правда ж то велика! Бо хіба ж у такій московсько-большевицькій калабі може людини вийти?"

Як я хотів, як я мріяв — вчитися і вчитися! Я любив мистецтво: літературу, малярство! І як хотів учитися в театральній школі. Але...

Заробіткова праця коректора в газетах, харківські тюрми на Холодній Горі, на Чернишевській і Червоноармійській вулицях один раз, ті самі тюрми — другий раз, заслання у концтабори на північ Московщини — третій раз мобілізація прямо з концтабору в советську армію і „защита родіни" в другій світовій війні — четвертий раз, два роки і чотири місяці в німецькому полоні — п'ятий раз...

Отака моя, Аркана Пиповича Пчхи, біографія.

пієтизм, складають вінки на могилах чи біля пам'ятників державних мужів, поетів, мистців за їх геройські вчинки, заслуги чи їх посвяту. У всіх культурних народів це самозрозуміле явище. Однак цим разом складення вінка на могилі шведського короля викликало у голови советського уряду гостру реакцію і атаку на особу п. Я. Стецька та на український самостійницький рух.

Було б, однак, помилково думати, що тільки саме складення вінка вивело Хрущова з рівноваги, коли він з такою люттю накинувся на особу п. Я. Стецька. Безумовно, причина цього глибша і, як би це на перший погляд видавалося. Хрущов зрозумів, що за цим актом крився своєрідний протест представника українського народу проти поневолення України. Що більше, цей протест знайшов симпатії серед шведського народу, і то саме в той час, коли Хрущов, як голова советського уряду, відбував офіційну візиту.

Отже це не було випадково, що Хрущов, виголошуючи промову до голови шведського уряду, прем'єра Таге Ерландера та інших високопоставлених осіб, не забув підкреслити історичного зв'язку між Карлом XII та українським гетьманом Мазепою, і пригадати, що цей союз закінчився катастрофою під Полтавою. Ось що сказав Хрущов:

„... Карл XII задумав покуштувати українських галушок і, як союзник Мазепи — тодішнього гетьмана України, почав війну проти Росії. (До речі, не Карл XII, а цар Петро I, вступаючи до дансько-польської антишведської коаліції виповів війну Швеції — М. Т.). Як скінчилася війна — ви самі знаєте. Скінчилася нещастям...” Нав'язуючи до минулого, Хрущов говорив: „Вчора у вашій шведській пресі повідомлено, що якийсь Стецько (в оригіналі „Стичко” — М. Т.) поклав вінок біля пам'ятника Карла XII на знак подяки від українського народу. Тепер я сиджу і думаю, що це означає? Чи не заманили мене в гостину, а тут Стецько можливо веде переговори проти нашої країни. Ввійдіть у моє положення, адже я можу опинитися у вас у полоні, якщо почнете війну проти Советського Союзу. (На залі сміх). Тепер, щоб завойовувати Україну, треба йти не через Полтаву. Є багато шляхів, але всі вони небезпечні для тих, що хотіли б піти тими шляхами. Карл

XII ішов на Москву через Полтаву, Гітлер ішов прямо на Москву, Наполеон також. Чим це закінчилося? Краще не згадувати про це, особливо тим, хто хоче повторити ті походи. Тому я, як ваш гість, питаю одверто: хочете чи не хочете воювати з Советським Союзом, пане прем'єре?” Вернувшись назад, я хотів поїхати на відпустку, але тепер не знаю, чи зможу”. Ерландер: „Карл XII був мешканцем Стокгольму, а не Гетеборгу”. Хрущов: „А ви будете помагати Стецькові у війні проти Советського Союзу? Скажіть одверто”. (На залі сміх). Хрущов продовжує: „Я теж сміявся, коли мене повідомили про цей факт. Кажуть, що мертві з гробів не встають, а ось — протилежне явище”...

Хрущов ще кілька разів у своїй промові накидався на особу п. Я. Стецька, стараючись надати цій справі радше неповажного, як поважного характеру. Однак це йому не вдалося, бо вже самий той факт, що він присвятив стільки уваги особі п. Я. Стецька та українській визвольній проблемі, говорить, що Хрущову зібралось не на жарти. Суть бо справи лежить не в історичному шведсько-українському союзі (1708) і не в трагічній битві під Полтавою (1709), але в самій ідеї. Хоч Карл XII і Мазепа вже давно не живі, їх ідея живе і житиме, а вінок, що його від українського народу склав п. Ярослав Стецько на могилі Карла, є неначе символом, що не тільки лучить минуле з сучасністю, але передусім символізує гравітацію української політичної думки у сторону Заходу, символізує непохитну волю українського народу боротись за повну незалежність України до переможного кінця.

І треба признати, що Хрущов правильно оцінив значення складення українського вінка у Стокгольмі. Його гостра реакція і атаки проти п. Я. Стецька у советській пресі це потверджують.

М. Т.

Торонто, 31 липня 1964 р.

ПРЕСОВИЙ ФОНД

В УКРАЇНСЬКІЙ ДІЙСНОСТІ

РІЧ НАДЗВИЧАЙНО КОНЕЧНА.



## ЗАЯВА

## В СПРАВІ СОВЕТСЬКИХ ВИСЛАННИКІВ

Отримавши з канцелярії Президії КУК у Вінніпезі „Становище КУК в справі контактів з Україною” з датою 22.І 1965 за підписом Президії Комітету Українців Канади, — повідомляємо все членство ЛВУ і всю українську громаду, що:

1. Наш представник в Президії КУК на засіданні 22.І 1965 склав заяву непогодження з цим „Становищем”.
2. Листом з 17.12 1964 до Президії КУК ми якнайгостріше й якнайрішучіше запротестували проти впровадження до приміщень Централі КУК будь-яких советських висланників. В цьому листі ми висловили становище ЛВУ до цієї справи:

„До Москви ми ставимося як до нашого ворога, а до її висланників ставимося як до висланників ворога. Висланники київської експозитури по волі чи по неволі виконують ворожі завдання. Україна стоїть у боротьбі з московським окупантом і з його висланниками та режимно-агентурними елементами не вдержуємо ані не підтримуємо жадних контактів, не беремо участі в їхніх публічних ані приватних імпрезах чи виступах. Нашим обов'язком і завданням є усвідомлювати щодо цього всю українську громаду в Канаді та інформувати канадський уряд і наших співгромадян”.

Ми запропонували, щоб Президія КУК зайняла в пресі публічне становище до цієї справи у цьому дусі та щоб перестерегла всю українську громаду перед будь-якими контактами з будь-якими советськими висланниками”.

18.12 1964 на засіданні Президії КУК наші представники опротестували відвідини КУК советськими висланниками.

3. 25.1 1965 (ще перед отриманням „Становища КУК”) ми ще раз пропонували, „щоб Президія КУК зайняла засуджуюче становище до справи контактів з висланниками УССР”.

Спроти цього заявляємо:

1. Головна Управа ЛВУ не бере жадної відповідальности за „Становище КУК” і рішуче від цього відмежовується.

2. Тому що „Становище КУК” появилася незважаючи на протест представника ЛВУ, вважаємо це порушенням Статуту КУК про узгіднювання рішень Президії.
3. Рішення Президії КУК у справі контактів вважаємо необов'язуючим і неважним.
4. Пропозицію Президії КУК: „Контакти українців Канади з людьми і групами, які приїждять з України, повинні бути пляновані і координовані складовими організаціями КУК” („Становище КУК”, Висновки, точка 4) — рішуче відкидаємо як нав'язування нашої організації контактів з висланниками комуністичної партії і уряду ССРСР — окупанта України, що поневолює український народ і загрожує Канаді.
5. Становище Президії КУК заставляє нашу організацію переглянути своє відношення до КУК.
6. Пропонуємо Президії КУК завернути з хибного шляху контактів з висланниками окупаційного режиму.
7. Закликаємо все наше членство і всю українську громаду бути чуйними на всякі большевицькі підступи та всією своєю діяльністю скріплювати фронт боротьби за визволення України з-під московської окупації.  
Торонто, 1.2 1965

ЛІГА ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ  
ГОЛОВНА УПРАВА

~~~~~

НОВИЙ ВІДДІЛ ООЧСУ У ВІЛМІНГТОНІ

В суботу 2-го січня ц. р. представник ГУ ООЧСУ п. Б. Казанівський відвідав Вілмінгтон, Дел. На сходинах прихильників Організації Визвольного Фронту п. Казанівський виголосив доповідь, у якій ознайомив присутніх з завданнями і діяльністю ООЧСУ, що має велике значення для української визвольної справи.

Після доповіді приявні ставили ряд питань і брали жваву участь в дискусії. У висліді дискусії вирішено заснувати Відділ ООЧСУ.

Управу Відділу вибрано в такому складі: Петро Зарницький — голова, Петро Стецько — місто голова, Ярослав Грицак — секретар, Стах Цибак — касир. Головою Контрольної Комісії обрано п. Дмитра Волошина. Засновуючими Зборами проводила Президія в складі: Петро Зарницький — голова і Ярослав Грицак — секретар.

Новоствореному Відділові ООЧСУ у Вілмінгтоні бажаємо успіхів у праці.

С. Т.

КОЛЯДА НА ВИЗВОЛЬНИЙ ФОНД 1964

ЧКАГО, ІЛЛ.

Збіркова листа ч. 278. Збірщик Михайло Сорока.

По \$ 25.00 — д-р Юліян Куляс.

По \$ 10.00 — Михайло Благута, Василь Палагнюк, д-р А. Фаріон, Борис Зітай, д-р Роман Кобилецький, Лука Костелина, Ілля Костелина.

По \$ 5.00 — Остап Панчишин, Д. Білоцеркович, Т. Білоцеркович, Нимений, Анна Наливайко, О. Возута, Б. Савчинський, Лев Смолинський, П. Гуцал, О. Плашкевич, інж. Антін Артимович, Василь Швець, Микола Сеник, Микола Головатий.

Збіркова листа ч. 279. Збірщик: Дижурна листа в канцелярії 8-го Від. ООЧСУ в Шкаго.

По \$ 20.00 — Нестор Троян.

По \$ 10.00 — В. Ванжула, С. Бурштинський, Я. Конол, інж. В. Левицький, В. Мартинюк.

По \$ 5.00 — П. Баран, Ю. Війтович, В. Буда, С. Дацко, С. Пosaцький, П. Фуртак.

По \$ 3.00 — П. Гринчишин.

Збіркова листа ч. 280. Збірщик інж. Василь Голод.

По \$ 10.00 — інж. Василь Голод, інж. Лев Боднар, Баранський, В. Шведа.

По \$ 8.00 — М. Сташко.

По \$ 5.00 — Іван Стадник, Н. Аренд, Камінський, О. Дяків.

По \$ 2.00 — Ірена Стадник.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Збіркові листи чч.: 041, 062 і 070. Збірщик К. Пиль.

По \$ 20.00 — Т. Підгородецький, І. Кульчицький.

По \$ 10.00 — Д. Чулій, Гулісник, Ю. Бачинський, П. Шанайда, Т. Дячук, М. Іваницький, С. Чорна, М. Шмігель, В. Костик, Н. Пеньковський.

По \$ 5.00 — І. Тащук, П. Попович, В. Дармохвал, Т. Боднар, І. Вовчук, В. Мельниченко, А. Мулик, С. Якимів, В. Якимів, Гунцьо, Чорний, Т. Костриба, Онищенко, Ревак, Я. Гавришко, І. Люцик, О. Савчук, А. Василівська, Р. Вараник, Федішин, д-р Макаревич, Тонасійчук, Ткачук, Павук, Воберчак, Стусик, Бігун, Мельникевич.

По \$ 4.00 — І. Федечко.

По \$ 3.00 — А. Москва, Ковалюк, І. Сидор, Гуменюк, Тимочко, Цибульський.

По \$ 2.00 — А. Гладішовський, Біляш, В. Титка, Нечиткий, М. Хоманчук, Н. Н.

По \$ 0.50 — Юрків.

Збіркова листа ч. 064. Збірщик П. Прийма.

По \$ 10.00 — Чехович, Л. Козак, В. Харук, М. Гаврилюк, І. Андрійчишин.

По \$ 8.00 — Я. Косановський.

По \$ 6.00 — Е. Лозинський.

По \$ 5.00 — Л. Бубела, Гориславський, Король, В. Борах, В. Шмига, Оленчук, Т. Шмига, І. Ділай, М. Джумик, М. Сурмач, С. Чарторийський, С. Шеснюк, Л. Пришляк, В. Луцка, І. Кузів, В. Ластовецький, А. Комарницька, д-р Роман Осінчук.

По \$ 3.00 — В. Хомяк, М. Ганущак, Лібович, Сочко, Шевчук, С. Кордуба, І. Драган.

По \$ 2.00 — М. Шевчук, Данкевич, Р. Король, В. Мочара, Балабан, М. Дутко.

Збіркові листи чч.: 073 і 074. Збірщик М. Гранківський.

По \$ 30.00 — М. Гранківський.

По \$ 10.00 — В. Караванович, І. Гранківський.

По \$ 5.00 — М. Чубатий, П. Телишевський, Г. Кравчук, В. Гега, С. Дзера, А. Летькович, Р. Гуттон, В. Драган, Т. Макенка, Г. Ворона, І. Гега, Г. Гега.

По \$ 3.00 — К. Гуль, М. Гуль, М. Заяць, М. Решітник.

По \$ 2.00 — І. Савицький, М. Свободян, В. Баран, М. Гузар, С. Білоус, С. Білоуг, Г. Деркач, Е. Деркач, І. Вовк.

По \$ 1.00 — Б. Левко, В. Вач, Ф. Левко, Т. Підгорецька, М. Яремко, Ю. Врублевський, Д. Олійник.

Збіркова листа ч.: 065. Збірщик М. Ганущак.

По \$ 35.00 — М. С.

По \$ 10.00 — Д-р М. Крижановський, І. Винник.

По \$ 5.00 — М. Ганущак, М. Кулинич, С. Бартко, М. Гориславський.

По \$ 2.00 — О. Томашівська.

Збіркова листа ч. 039. Збірщик В. Яськів, зібрав \$ 16.00.

Збіркові листи чч.: 031, 032, 033, 034. Збірщик п. Д. Залізник.

По \$ 100.00 — 2-ий Відділ ООЧСУ, Друкарня „Луна”.

По \$ 50.00 — Д. Залізник.

По \$ 41.00 — Читачі „Шляху Перемоги”.

По \$ 20.00 — М. Кузик.

По \$ 10.00 — Е. Корольок, С. Вітенюк, Т. Жовтий, Г. Андрусишин, І. Плісак, І. Роїк, І. Сусь, А. Патер, Г. Бачинський, М. Кобилецький, Е. Гановський, К. Василік, М. Хемич, В. Копчинський, В. Лавро, Г. Цебрій, І. Осіюк, А. Деревецька, В. Іванюк, Г. Шеремета, П. Гусак, А. Плескун, П. Гой, М. Ткач, Незнана.

По \$ 7.00 — С. Петранюк.

По \$ 6.00 — Ю. Костів, Ю. Кузьмович.

По \$ 5.00 — Д-р М. Кравчук, М. Писарівський, М. Гладкий, І. Грядчук, І. Макар, О. Волошин, П. Демків, П. Зимний, І. Івасів, М. Пендзьола, Я. Ганкевич, Е. Івашків, В. Ганич, І. Масний, І. Жук, В. Команяк, І. Верхоля, В. Винницький, М. Бабяк, В. Д., М. Симчич, М. Задор, Г. Сугайло, М. Когут, С. Кошак, М. Данилюк, В. Мороз, І. Яремчук, М. Дутко, М. Войчук, І. Вівчар, М. Брожина, П. Приймак, М. Дучак, А. Евін, С. Піскор, П. Жуковський, С. Сидорак, П. Голнока, О. Олійник, С. Сванський, Ю. Мачула, С. Татарин, В. Кузик, В. Павлів, Й. Ільницький, А. Пелех, П. Попович, М. Фурда, М. Шаран, С. Палега, М. Кавчак, С. Боднар, М. Тарнавський, М. Пятка, О. Кудрик, М. Сушків, Я. Коструба, І. Могила, Г. Кондзьола, З. Скринник, Л. Городинський, П. Литвин, П. Вучак, М. Гладкий, В. Сушків, С. Вардигула, Л. Ярема, В. Кукурудза, М. Процик, Г. Мокляк, В. Явдошин, М. Кіра, М. Салдан, П. Глушко, І. Ринчак, М. Канятин, К. Шалайко, А. Боднарчик, І. Яворський, Т. Гуменецький, М. Романів, М. Лучків, К. Стасюк, Альмор Ко., С. Д.

По § 4.00 — М. Федчук.
По § 3.00 — П. Тараско, Ф. Самохвал, Е. Людкевич, Т. Прокопів, О. Грицковян, С. Мікльош, П. Ласовський, А. Великович, Т. Войтович, Я. Стасюк, І. Пурій, В. Скопюк, Л. Варницький, С. Щєбивлок, Т. Кендус.
По § 2.00 — П. Конюга, О. Коваль, Р. Данилишин, С. Шуган, Е. Віскуп, І. Дмитрович, А. Штерналь, П. Сорока, Л. Гуменчак, М. Удич, В. Кулнич, Г. Турчин, А. Могиль, М. Мазур, С. Легкий, Д. Горячий.
По § 1.00 — П. Задорецька, С. Бродило, Е. Полянський.
Збіркова листа ч. 39. Збірщик Василь Яськів.
По § 5.00 — П. Ікалович, Чучман Ст.
По § 3.00 — Н. Н., Колодій.
Збіркові листи чч.: 038, 057 і 058. Збірщик п. Ю. Ма-чула.
По § 20.00 — Т. Підгородецький.
По § 10.00 — М. Рудик, Т. Монастирський, І. Хомик, О. Харук, В. Кльокевич, Реставрація Подригула, Р. Кушнір, С. Чума.
По § 8.00 — М. Заяць.
По § 5.00 — Т. Стецько, М. Гонор, Р. Гарайда, Я. Гірняк, В. Макаруха, О. Рожій, К. Волошин, Ю. Микитин, С. Карпук, М. Хмелинська, А. Тухницька, Р. Костирка, М. Дорош, О. Карпинський, С. Боднар, Я. Чернявський, П. Олексюк, М. Барановський, В. Жигайло, Дунли гатс шоп, І. Гірняк, М. Василик, М. Вітенко, М. Грабар, К. Пиль, І. Крешньовський.
По § 4.00 — П. Олива, О. Кузьмин.
По § 3.00 — П. Решетівський, М. Чубак, І. Антонішин, М. Іваник, Р. Чубатий, З. Пастушок, І. Палій, Р. Карпинський, В. Папуга, Денисик, Андрусак, Нечиткий, Корбач.
По § 2.00 — О. Генко, П. Жарський, М. Олинець, Карпинський, М. Чайка, Нечиткий, Животко, Заяць, Дідич, Дмитренко, М. Лозечко, В. Вадяр, М. Ніколай, В. Косічка, Греблюк, Захарченко, Вабій, Р. Лайко, М. Білан, К. Яцук.
По § 1.00 — Колигевська, Дяківська, Шервен, Шніцар, М. Кучер, Жолобчук, А. Свенц.
Збіркова листа ч. 071. Збірщик П. Микитин.
По § 15.00 — П. Оприск.
По § 10.00 — П. Микитин, М. Твердовський, П. Наконечний, І. Онішак.
По § 5.00 — М. Гонко, Г. Пилипилюк, О. Шалай, Я. Гніздовський, М. Попель, Колянковський, І. Білий, В. Восній, І. Ліпа, М. Янкович, О. Цимбалістий, В. Савчак, д-р Новаківський, Т. Сімків.
По § 4.00 — В. Гентиш.
По § 3.00 — В. Савицький, І. Мартинюк, І. Мартинів, В. Балагура, В. Кидор.
По § 2.00 — В. Жовнір, І. Стасишин.
Збіркова листа ч. 072. Збірщик М. Береза.
По § 10.00 — М. Береза.
По § 5.00 — А. Ясний, В. Магаль, Т. Кулик, С. Масний, П. Яворський, М. Ступка, М. Дрогобицький, М. Дроздик.
По § 4.00 — І. Кейс, І. Заяць, Г. Мазурик.
По § 3.00 — О. Кейс, В. Головка, М. Кошар, Я. Гайда, А. Гайда, В. Костик.
По § 2.00 — П. Яблонський, І. Гупало, Ю. Гнат, І. Загаляк, А. Халуца, Я. Клим, А. Романовський, К. Філіпчук, В. Костик, Т. Генькович.

По § 1.00 — М. Іванчук.
По § 0.50 — Т. Сельський.
Збіркова листа ч. 037. Збірщик п. П. Данилів.
По § 15.00 — А. Бражник.
По § 10.00 — Г. Сливка, П. Ярема, Т. Лешко, П. Гаврилюк.
По § 5.00 — І. Ласовський, Горницький, М. Дворян, С. Чайківський, С. Марко, А. Кавочка, о. І. Ткачук, Поливка, І. Рудик.
По § 4.00 — М. Суботин, І. Когут.
По § 3.00 — О. Ошинецька, І. Когут, О. Тимців, Кра-сіцький, М. Кріль, Я. Мокрицький.
По § 2.00 — В. Кочун, О. Малець, П. Хархаліс, А. Ступницька, М. Фрей, І. Близняк, Марко.
По § 1.00 — О. Верхоляк, Курило.
Збіркова листа ч. 055. Збірщик Марія Данилів.
По § 10.00 — І. Кіцюк.
По § 5.00 — Г. Сенів, Т. Гендза, С. Серабин, І. Назаркевич, М. Сітницький, В. Вербовський, М. Стеців, Т. Спортон.
По § 4.00 — М. Вучак.
По § 3.00 — М. Король, В. Дудинський, В. Бородавка, С. Катинський.
По § 2.00 — О. Курчовий, В. Стець, В. Татарчук, Я. Куровицький, Кріль, М. Грен, Ф. Марків, А. Куций.
По § 1.00 — Павлів, Левінський.
Збіркова листа ч. 053. Збірщик М. Чубак.
По § 20.00 — Васильчук.
По § 10.00 — М. Кондрин, Д. Залізник, П. Крижанівський.
По § 5.00 — О. Вовк, М. Пасічник, Е. Слень, М. Островський, В. Птах, Г. Дякун, А. Буняк, М. Вартків, Н. Шейфер, Нечіткий, М. Нецей, Я. Базиляк.
По § 3.00 — О. Гендза.
По § 2.00 — Р. Никольяк, І. Матла, М. Масний, Я. Назаркевич, Р. Стець, В. Яковів, М. Кізіма.
По § 1.00 — К. Рачинська, М. Пятка, М. Герилля, И. Касич, О. Білинська.
Збіркові листи чч.: 051 і 052. Збірщик Марія Кіра.
По § 10.00 — М. Ланик, Т. Яськів.
По § 5.00 — Клюб Дуброва, Д. Василькевич, С. Свинтух, М. Низа, П. Недогода, С. Сусь, П. Середний, Мороз.
По § 3.00 — С. Корольок, І. Лобода, С. Шмотолоха, Шмотолоха, О. Кульба, С. Герич.
По § 2.00 — П. Шпиткович, Качалка, Невідомий.
По § 1.00 — І. Добрий, П. Стахів, Зелений, О. Сабовий.
Збіркова листа ч. 049. Збірщик О. Прокопів.
По § 5.00 — Лозинський, Чабан, П. Прийма.
По § 3.00 — Ярема.
По § 2.00 — М. Масій, І. Сушків, П. Барановський, В. Марчинський, Василечків, Н. Гуменюк, Л. Кравчинський, М. Кондрин.
По § 1.00 — К. Щєрба, Лещук.
Збіркові листи чч.: 040 і 042. Збірщик п. П. Шанайда.
По § 10.00 — Є. Манелюк, Я. Сочовий.
По § 5.00 — Нечіткий, І. Добровський, Антонів, Ма-чицький.
По § 4.00 — Е. Пацлавська.
По § 3.00 — І. Собенко, В. Салачинський, Стасюк, А. Кузвшин.

По \$ 2.00 — М. Рудик, І. Відай, Савків, Гіряк, Нечіткий, Савчак, Бобак, Сулима, Нечіткий, Висенко, Ф. Медвідь, Макаренко, Лис, Онишкевич, Нечіткий, Безкоровайний.

По \$ 1.00 — Віскупський.

АСТОРІЯ, Н. И.

Збіркова листа ч. 66. Збірщик Михайло Стецький.

По \$ 25.00 — Микола Грицковян, І. Дзядів, Михайло Стецький.

По \$ 20.00 — Ольга Стецька.

По \$ 10.00 — Вол. Будзьяк, Василь Маркус, Мирон Корнага, Іван Вітюк.

По \$ 5.00 — Тео. Воробець, Вол. Ганчук, Т. Лопчак, М. Лемеха, Вол. Куштала, Мик. Герич, Ст. Ковалівський, Мик. Форґач.

По \$ 4.00 — Вас. Коваль.

По \$ 3.00 — Тео. Шахнович, Марія Бохно.

По \$ 2.00 — І. Дусанівський, Яр. Паливода, А. Демчук, С. Шельва, Мик. Влдий, Мик. Гута, І. Котик, І. Муринець, О. Фірчук, В. Магновський.

Збіркова листа ч. 67. Збірщик Дмитро Чолій.

По \$ 10.00 — Дмитро Чолій.

По \$ 5.00 — Анна Іванишин, Теодор Воробець, Теодор Гуда.

По \$ 4.00 — Степан Деменчук.

По \$ 2.00 — Йосиф Герлях, Мик. Ривак, І. Вітюк, Мик. Форґач, Мик. Коваль, Вринчак, Вас. Коваль, Ів. Різник.

По \$ 1.00 — Ів. Луцик.

Збіркова листа ч. 68. Збірщик Василь Наум.

По \$ 5.00 — Василь Наум, М. Лехіцький, Степан Ковалівський.

Збіркова листа ч. 69. Збірщик Петро Бурик.

По \$ 10.00 — Юрій Кулинич, Олекса Дrajньювський.

По \$ 5.00 — Петро Бурик, Євген Гречило, Е. Гречило, Мир. Сєнтій, Йосиф Пацура, В. Левенець, Вол. Доляк, Юлія Війтович, Мик. Петрина, Дм. Равлюк, Андрій Оленський.

По \$ 4.00 — Ілько Мінко.

По \$ 3.00 — Олекса Тур.

По \$ 2.00 — Вас. Мастикаш, Юр. Зазуля.

БРУКЛІН, Н. И.

Збіркові листи чч.: 046 і 080.

По \$ 100.00 — Український Нац. Дім.

По \$ 20.00 — Луців (гросерня).

По \$ 10.00 — Іванишин Лінія Н., Галатин О., Досяк Д., Шереґ Т., Осередок СУМА Вруклін.

По \$ 5.00 — Шутан Ісор, Риборецький І., Вошко В., Прибильський М., Щудло І., Шпак Д., Елліас М., Опарик А., Валицький І., Поритко Д., Павлюк П., Нестерчук Вол., Копач В., Ковалюк С., Дикуй Галя, Матійців М., Юрченко І., Зяць С., Стратичук О., Треш О., Комаровський Мих., Благий С., Вертиполох П.

По \$ 3.00 — Демячук Григ., Слободян, Поліщук І., Смолин Д.

По \$ 2.00 — Поліщук Р., Физена Т., Федусь І., Дубовецький П.

По \$ 1.00 — Турик І., Колодій І.

Збіркова листа ч. 046.

По \$ 50.00 — Кунька Н.

По \$ 20.00 — Рибіцький О.

По \$ 15.00 — Барабан Т.

По \$ 10.00 — Бабський В., Посікіра Рудольф, Черешньовський, Жеруха.

По \$ 5.00 — Навроцький В., Курис Е., Стадницький М., Федорик В., Ляхович О., Кінь С., Давиденко В., Вігун, Йосип (нечітко), Льорет П., Соловій Ю., Яблонський М., Данилів, Загрибельний С.

По \$ 4.00 — Ящук В., Вовчук, Гарасимяк Р.

По \$ 3.00 — Нечіткий, Кулинич Т., Цюпа П.

По \$ 2.00 — Ткач Н., Таран І., Курдуба В., Робізонт А., Кука С., Вартусевич Е., Патнаревич И., Луценко І., Дуда М., Бульба Марія З., Нечіткий, Стефанишин М., Гарасимяк О., Сусол П.

По \$ 1.00 — Вішко П.

Збіркова листа ч. 075.

По \$ 50.00 — М. І.

По \$ 10.00 — В. В., К. В., Подусовський І., Рейнерович Л.

По \$ 5.00 — Виницький Л., Микуляк І., Кузма Григ., Осадчук І., Івасюк Я., Козяк Ю., Андрейко М., Сандович С., Одимирок К., Звір О., Романів П., Шлапак Т., Білінський М., Стефанік В., Криницький І., Ворко В., Чепак Григорій.

По \$ 4.00 — Вацлавський П.

По \$ 3.00 — Розписовські (нечіткий), Кулес (нечіткий), Турчин Г., Клос Мар. Орест, Коваль Валентин, Чепак А.

По \$ 2.00 — Журак І., Лупацький І., Перхач М., Валасі Ірена, Мадук А., Дзвінка Е., Олекса І., Лельо А., Когут Т., Рудзікевич О., Рудас С., Михайлович Мар., Монастирський П.

Збіркова листа ч. 078.

По \$ 20.00 — См. В.

По \$ 10.00 — Хомик С., Квасній Вол., Юркевич І., Юркевич Вол., Водлак И.

По \$ 5.00 — Ройовський А., Самокішин І., Сірант М., Стасів В., Шпак П., Троць Т., Бульба І., Косандяк Т., Чаплинський М., Чаплинський (гості), Романський П., Вілоус В., Кушнір І., Скомський В., Матичак П., Грицковян Я., Грицковян В., Польний П., Войчук М., Гураль С., Пиріг І.

По \$ 3.00 — Кузбит І., Івасишин Г., Шмуль Андрій.

По \$ 2.00 — Троць В., Віленький Е., Канюка П., Олекса Г., Хорко М., Пужик А., Білейчук М., Головка В., Пірожак А., Кіт М., Романцьо В.

По \$ 1.00 — Мойсей Т.

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ.

По \$ 50.00 — Н. Н.

По \$ 25.00 — І. Ведмідь, Н. Н.

По \$ 20.00 — Г. Бура, М. Ткач, І. Цьолко.

По \$ 15.00 — А. Шубак, Яр. Гавур, д-р Новаківський, Д. Дудик.

ВСІМ ЖЕРТВОДАВЦЯМ ЩИРЕ СПАСІВІ!

(Продовження збірки в наступному числі)